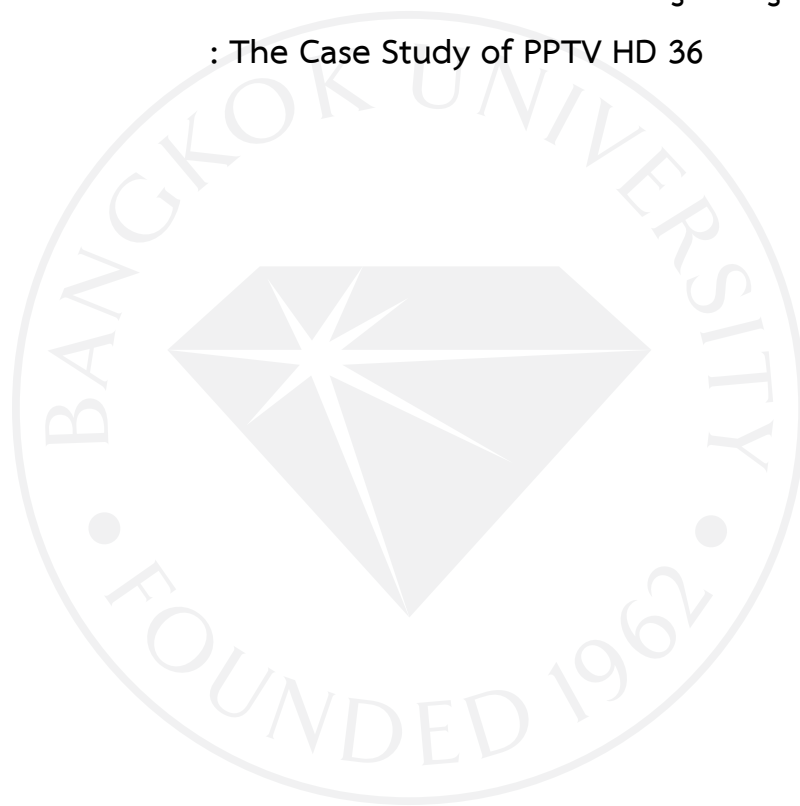

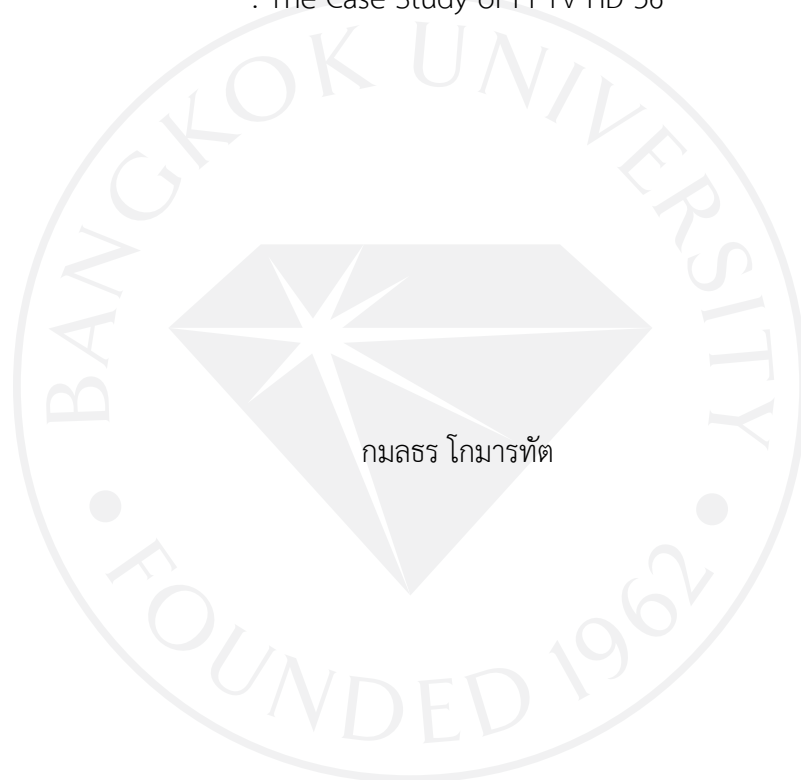
รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล
: กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36)

The Process of Economic News in Digital Age
: The Case Study of PPTV HD 36

รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล
: กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36)

The Process of Economic News in Digital Age
: The Case Study of PPTV HD 36

การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2562

©2563

กมลธร โภมารทัต

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

เรื่อง รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี
(HD36)

ผู้วิจัย กมลธร โกมารทัต

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพงษ์ พวงเล็ก)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริชัย อรรคอุดม)

(อาจารย์ วิรัตน์ รัตตากร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

18 กรกฎาคม 2563

กมลธร โภมารทัต. ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสื่อสารเชิงกลยุทธ์), กรกฎาคม 2563, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

รูปแบบและกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36) (57 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพงษ์ พวงเล็ก

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง กระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจ ของสถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความหมาย องค์ประกอบ กระบวนการ และรูปแบบ การผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลตั้งแต่การวางแผนนโยบายข้าวเศรษฐกิจ ไปจนถึงการพัฒนาเนื้อหาให้ตอบรับกับผู้รับสาร ไปจนถึงกลยุทธ์การคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอ ซึ่งการทำวิจัยครั้งนี้จัดทำเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ทั้งบรรณาธิการข่าว เศรษฐกิจของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ และผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจที่เป็นส่วนสำคัญในการผลิตเนื้อหาข่าว แล้วนำมาสรุป วิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้ตั้งไว้

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความหมายของข่าวการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล คือ การผลิตเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเงินการลงทุนหรือวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ที่มีการนำเสนออย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ซึ่งเนื้อหาของข่าวจะต้องผ่านกระบวนการย่อยสารให้เกิดความเข้าใจง่าย และนำไปสู่การต่อยอดในแพลตฟอร์มอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1. ความถูกต้องของเนื้อหาข่าวสาว คุณค่าความเป็นข่าว 2. ทีมงานที่มีความสร้างสรรค์ 3. ระบบเทคโนโลยีการผลิตและออกอากาศที่ทันสมัย และ 4. ประเด็นของข่าวต้องตรงกับความต้องการของผู้รับชมในออนไลน์ ตลอดจนพบว่า กระบวนการผลิตข่าวประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การวางแผนประชุมทีมข่าว 2. การลงพื้นที่ผลิตข่าว 3. ส่งภาพเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเพื่อออกอากาศ และ 4. ตรวจสอบประเมินเนื้อหา ย้อนหลังเพื่อพัฒนาคุณภาพ และพบว่ารูปแบบการนำเสนอข่าวมีอยู่ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. การรายงานข่าว 2. การรายงานสถานการณ์สด 3. การทำสืู่ปข่าวหรือสัมภาษณ์พิเศษ และ 4. สารคดีเชิงข่าว

คำสำคัญ: การเสนอข่าว, การผลิตข่าว, ยุคดิจิทัล, สถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36

Kamonthon, K. M.Com.Arts (Strategic Communication), July 2020, Graduate School, Bangkok University.

The Process of Economic News in Digital Age: The Case Study of PPTV HD 36 (57 pp.)

Advisor: Asst. Prof. Weerapong Puanglek, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate the meanings, components, process, and model of economic news production in digital age by focusing on economic news policy formation and content development to respond to the audience as well as news selection strategy for further presentation. This study was conducted through qualitative research using in-depth interview as a tool to collect data from economic news editor of PPTV, assistant editor, production supervisor, and reporters who play an important role in producing news content. Data collected were then summarized and analyzed according to the set research objective.

The results of this research indicated that the meaning of economic news presentation in digital age was characterized by the production of news content related to finance, investment or the way of life of people in society that was presented in a timely manner. The news content was digested for easy understanding, leading to the extension to other platforms effectively. The economic news production process in digital era consisted of 4 components, 1. accuracy and value of news content 2. creative team 3. modern production and broadcast technology system and 4. news issue's responsiveness to the needs of online viewers. In addition, it was found that the news production process consisted of 4 steps: 1. planning a news team meeting 2. visiting news production area 3. submitting images to the editing process for further broadcasting and 4. reviewing and evaluating content backwards to improve quality. Lastly, there were 4 news presentation models, namely 1. news reporting 2. live situation reporting 3. news scooping or special interviews and 4. news documentary.

Keywords: News presentation, News production, Digital age, PPTV HD 36

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นเพราะความเมตตากรุณาของหลายท่าน โดยเฉพาะจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพงษ์ พวงเล็ก อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งท่านได้สละเวลาให้คำปรึกษาตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำวิจัย เปิดโอกาสให้เลือกทำหัวข้อที่ผู้วิจัยมีความสนใจ และสามารถนำมาต่อยอดกับองค์ความรู้ รวมถึงให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องมาอย่างต่อเนื่องจนงานวิจัยที่ทำการศึกษาออกมาสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการศึกษาในระดับปริญญาโท คือหาทางแห่งการเดินทางที่ยาวไกล ต้องพบเจอกับอุปสรรคขวากหนาม จนบางขณะตัวผู้วิจัยเองก็รู้สึกถึงความย่อท้อต่อเส้นทางที่ขรุขระนี้ แต่เมื่อใดที่พบกับความยากลำบาก ก็ได้รับโอกาสจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการช่วยหาทางออกให้ก้าวเดินต่อไปได้เสมอ ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงคุณบิดา มารดา ครอบครัวผู้คอยสนับสนุนเป็นแรงใจในการศึกษามาอย่างสม่ำเสมอ และอีกกลุ่มบุคคลสำคัญที่ผู้วิจัยขอขอบคุณจากหัวใจ คือ ผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิจัยทุกท่าน ในการสละเวลามาให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยด้วยความเต็มใจ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลรูปแบบและกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจของ พีพีทีวี เอชดี 36 รวมถึงผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งมีจากกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่คอยให้ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาด้านรูปแบบและกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลต่อไป

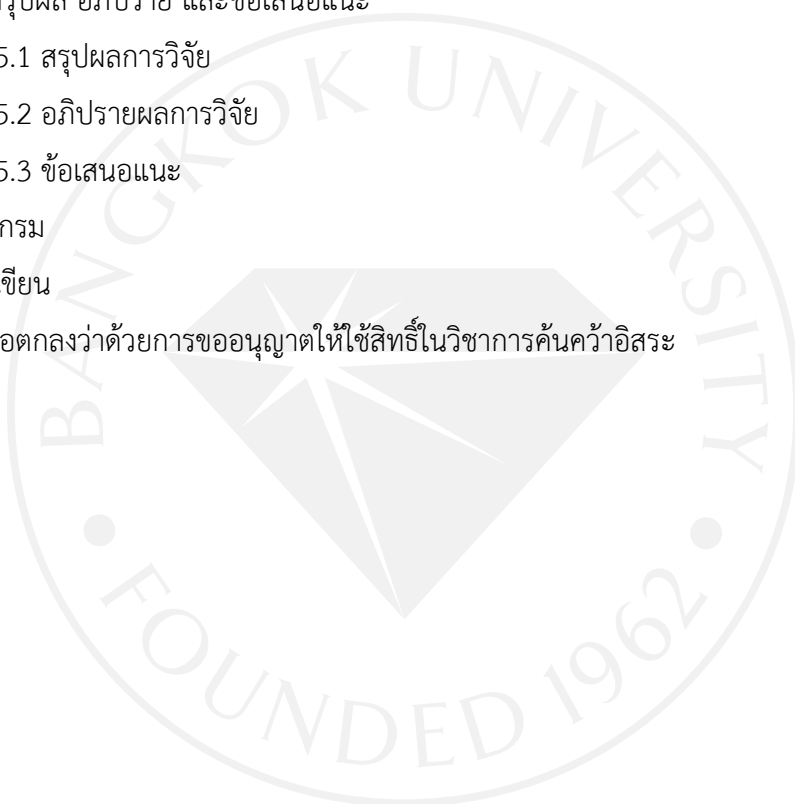
กมลธร โภมารทัต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 คำถามการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper Theory)	10
2.2 ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory)	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการข่าว (News Production)	14
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	17
2.6 การวิจัยเชิงคุณภาพ	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ	27
3.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ	27
3.4 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	38
3.5 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล	28
3.6 การปกป้องสิทธิของข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ) ผลการวิจัย	
4.2 องค์ประกอบของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล	33
4.3 รูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล	36
4.4 กระบวนการในการนำเสนอข่าวสารเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล	40
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	46
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	47
5.3 ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	53
ประวัติผู้เขียน	57
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยการขออนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในวิชาการค้นคว้าอิสระ	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1: แสดงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์	23
ตารางที่ 3.2: แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก	25
ตารางที่ 4.1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก	31

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1: แสดงมูลค่างบประมาณโฆษณา	4
ภาพที่ 2.1: แบบจำลองทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร	11
ภาพที่ 2.2: แบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารหรือเรื่องพิจารณา	14
ภาพที่ 2.3: กรอบความคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา	17
ภาพที่ 2.4: องค์ประกอบการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ	18
ภาพที่ 4.1: กระบวนการผลิตข่าวสารเศรษฐกิจของ พีพีทีวี เอชดี 36	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ข่าว” เป็นการรายงานข้อมูลข่าวและรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง รวมถึงข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานนี้ (ประชัน วัลลิโก, 2519) ซึ่งสอดคล้องกับพิศิษฐ์ ชวลธวัช (2543) ที่กล่าวว่าข่าวหมายถึงความจริงที่สมบูรณ์ เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง รวมถึงข้อคิดเห็นที่ถูกบันทึกในเนื้อหาข่าว ดังนั้น ข่าวจึงต้องเป็นข้อเท็จจริงที่สามารถยืนยันได้ และเรื่องราวเหล่านั้นบางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อผู้คนหมู่มากทั้งในระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ จึงสรุปได้ว่าข่าว คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อบุคคล ซึ่งมีความน่าสนใจและมีคุณค่าต่อสาธารณชน จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าข่าวล้วนส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนทั่วไป ตามองค์ประกอบและคุณค่าของข่าว 12 ประการ (วัฒน ภูวทิศ, 2551) ได้แก่ 1. ความสอดคล้องสมัย (Timeliness) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทันที ทันเหตุการณ์ 2. ความใกล้ชิด (Proximity/nearness) ที่มีความใกล้ชิดของบุคคลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 3. ความเด่น (Prominence) ข่าวนั้นเกิดขึ้นจากบุคคลสำคัญ เป็นที่รู้จักของผู้เปิดรับข่าวนั้น รวมไปถึงสถานที่สำคัญ วัตถุประสงค์สำคัญ 4. ความแปลกประหลาด (Oddity / Unusualness) เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติหรือผิดวิสัย ย่อมก่อให้เกิดความสนใจสูง 5. ผลกระทบ (Consequence) ข่าวใดที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากก็ย่อมได้รับความสนใจที่มากขึ้น 6. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นความขัดแย้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม 7. ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery) บางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีเบื้องหลังลึกลับซับซ้อน 8. ความเป็นปुरुชนสนใจ (Human Interest) เนื้อหาของข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ 9. เพศ (Sex) ด้วยแรงดึงดูดจากธรรมชาติของมนุษย์ที่ให้ความสนใจเรื่องเพศ 10. ความขบขัน (Amusement) ข่าวที่ก่อให้เกิดอารมณ์ผ่อนคลาย 11. ความเปลี่ยนแปลง (Change) ความเปลี่ยนแปลงต่อสังคมในวงกว้าง และ 12. ความก้าวหน้า (Progress) จากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำหรับข่าวในปัจจุบัน ได้แบ่งประเภทหลักๆ ได้แก่ 1. ข่าวหนัก (Hard News) ข่าวที่มีสาระมุ่งให้ความรู้มากกว่าความบันเทิงเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ผู้อ่านหรือผู้รับข่าวจะต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นแล้วจึงจะเข้าใจ 2. ข่าวเบา (Soft News) ข่าวที่มีสาระมุ่งให้ความบันเทิงมากกว่าความรู้ เป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายให้ความรู้สึกทางอารมณ์มากกว่าที่จะสร้างภูมิปัญญา อ่านแล้วเข้าใจทันทีไม่ต้องนำไปคิดตรรกะตรง (มุ่งเน้นกระบวนการ) สำหรับข่าวในปัจจุบัน ได้แบ่งประเภทหลักๆ ได้แก่ 1. ข่าวหนัก (Head News) หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อเรื่องในเชิงสาระ และมีอิทธิพลต่อคน ส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวธุรกิจ ข่าวการศึกษา เป็นต้น 2. ข่าวเบา (Soft News) หมายถึง

ข่าวที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนกลุ่มย่อย ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อ ส่วนใหญ่ในสังคมมากนัก เช่น ข่าวชาวบ้าน ข่าวสังคม บันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวอาชญากรรม เป็นต้น โดยข่าวแต่ละประเภทก็ย่อมมีความสำคัญที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะข่าวเศรษฐกิจ และข่าวการเมือง ที่จัดเป็นประเภทข่าวหนัก มีคุณค่าความเป็นข่าวสูง เนื่องจากมีผลเกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก (การพิจารณาข่าว และ บทความ”, 2562) เช่น ข่าวเชิงนโยบายการคลัง การออกมาตรการ “ชิม ช้อป ใช้” ให้เงิน 1,000 บาทเข้าสู่กระเป๋าประชาชนทันทีเพื่อไปกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งใช้งบประมาณ 10,000 ล้านบาท แต่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจมีผลต่อประเทศได้สูงถึง 60,000 ล้านบาท กรณีของการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยอันจะส่งผลต่อการกู้เงิน การฝากเงินของประชาชน หรือด้านการคมนาคมอย่างการก่อสร้างรถไฟฟ้าความเร็วสูง การลดค่าใช้จ่ายการเดินทาง ที่ล้วนส่งผลต่อวิถีชีวิตของผู้คนหมู่มากโดยตรง ไปจนถึงข่าวด้านพลังงาน การปรับลดราคาพลังงาน ราคาน้ำมัน ราคา ก๊าซธรรมชาติ ฉะนั้นจึงนับว่าข่าวเศรษฐกิจถือเป็นข่าวที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้ได้รับสารทั้งในทางตรงและทางอ้อม

ในปัจจุบัน “สื่อ” ที่คอยทำการเสนอข่าวให้แก่ประชาชนมีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่สื่อดั้งเดิม (Traditional Media) อย่างนิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ไปจนถึงสื่อใหม่ ที่มาในรูปแบบออนไลน์ที่มากับสื่อสังคม โดยสื่อเหล่านั้น ถือว่าเคยทรงอิทธิพลเป็นอย่างมากในการเปิดรับข่าว แต่เมื่อสื่อใหม่เข้ามาปรับเปลี่ยน หรือความปั่นป่วนที่เกิดจากเทคโนโลยี ที่ส่งผลกับพฤติกรรมของผู้บริโภค สื่อเก่า อาทิ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จึงเกิดการปิดตัวกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในวันนี้ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562 นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์ ประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหาร บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน) ส่งหนังสือแจ้งตลาดหลักทรัพย์ฯ ถึงมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562 ให้ “หยุดพิมพ์” หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ และหนังสือพิมพ์ M2F ภายในเดือนมีนาคม 2562 เป็นต้นไป ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการ “ลดค่าใช้จ่าย” ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าแนวโน้มของสื่อสิ่งพิมพ์กำลังจะลดลงอย่างต่อเนื่อง (โพสต์ แจ้งตลาดปิด โพสต์ทูเดย์-M2F, 2562)

ด้านสื่อดั้งเดิมอย่างวิทยุกระจายเสียงที่ถูกจัดอยู่ในสื่อดั้งเดิม ซึ่งยังคงต้องดิ้นรนในการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ในทุกปีจะเห็นการเปลี่ยนคลื่น ปิดช่องสถานี ของคลื่นวิทยุระบบ ระบบเอฟเอ็ม (FM, Frequency Modulation) มาอย่างต่อเนื่อง จากปัจจัยเม็ดเงินโฆษณาที่หายไปจากอุตสาหกรรมสื่อวิทยุเป็นจำนวนมาก จากในปี 2553 ที่มีเม็ดเงินสูงถึง 6,114 ล้านบาท ช่วงระยะเวลาภายใน 10 ปี เม็ดเงินโฆษณาวีทยุปี 2561-2562 ปรับลดลงเหลือเพียง 4,600 ล้านบาทเท่านั้น รวมถึงพฤติกรรมของผู้เปิดปรับเปลี่ยนไป ส่งผลให้สื่อวิทยุรายใหญ่ต่างทยอยคืนคลื่น ไม่ต่อสัญญา เช่น วันที่ 4 มกราคม 2562 คลื่น GET 102.5 FM ภายใต้การบริหารโดย บริษัท อินดิเพ็นแดนท์ คอมมิวนิเคชั่น เน็ทเวอร์ค จำกัด แจ้งปิดสถานี ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ทำการยกเลิกคลื่นวิทยุ 98.5 Click FM ต่อมาปี 2560 คืนคลื่นฯ 104.5 นอกจากนี้ยังมีกรณีของ เอไอเอ็ม มีเดีย บริษัทในเครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ที่เป็น

ผู้ประกอบการยักษ์ใหญ่ในวงการวิทยุมาตลาด ได้คืนคลื่นวิทยุจำนวน 2 คลื่นจาก 4 คลื่นที่มี เนื่องจากภาวะภาพรวมธุรกิจวิทยุที่ถดถอย (เมื่อ วิทยุไทย ถูก การเมือง-สื่อใหม่ Disrupt, 2562)

ส่วนกรณีของสื่อโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ถือเป็นสื่อที่น่าจับตามองเป็นอย่างมาก เพราะ สถานการณ์การแข่งขันที่สูง ในวันที่ 10 พ.ค. 62 เป็นวันสุดท้ายของการคืนช่องทีวีดิจิทัล ซึ่งมีผู้ประกอบการมายื่นขอคืนช่องและรอรับเงินชดเชยทั้งหมด 7 ราย ได้แก่ 3SD, 3FAMILY, BrightTV20, VOICE TV, Spring News19, Spring 26 และ MCOT Family ซึ่งส่วนใหญ่เป็น ประเภทช่องข่าว รวมถึงช่องไทยทีวี กับโลโก้ทีวี ได้อำลาจอไปตั้งแต่ปี 2558 ด้วยจำนวนผู้เข้าแข่งขัน ในครั้งแรกสูงถึง 24 ช่อง กลับเหลือเพียง 15 ช่อง ทำให้การแข่งขันหลังจากนี้ถือเป็นการต่อสู้ของช่อง ที่มีความแข็งแกร่ง เพื่อแข่งขันกันช่วงชิงความนิยมจากผู้รับสาร จึงถือเป็นสถานการณ์ที่น่าจับตาเป็น อย่างมาก (วิภากรกรมทีวีดิจิทัลไม่จบ, 2563)

อย่างไรก็ตามภูมิทัศน์ของสื่อในประเทศไทย ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้การยอมรับว่า “สื่อ โทรทัศน์” ยังเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง (“ผลวิจัยชี้ อีก 10 ปีคนไทยยังดูทีวี”, 2562) ทั้งการเข้าถึงครัวเรือนไทยได้มากที่สุดเกือบ 100% หากดูในต่างประเทศอย่างสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มการพัฒนาเข้าสู่การเปิดรับสารผ่านออนไลน์อย่างรวดเร็ว ก็ยังมีอัตราการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ อยู่ในระดับสูง เพียงแต่เพิ่มช่องทางการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มากขึ้น เช่น ช่องทางออนไลน์ สื่อ มีเดีย รวมถึงการขยายโครงข่ายการออกอากาศโทรทัศน์ระบบดิจิทัลให้ครอบคลุมพื้นที่ได้มากขึ้น ซึ่ง โทรทัศน์ในประเทศไทยก็ได้มีการปรับตัวในหลายด้านมากยิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ด้วยการนำเสนอข่าว เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม อาชญากรรม

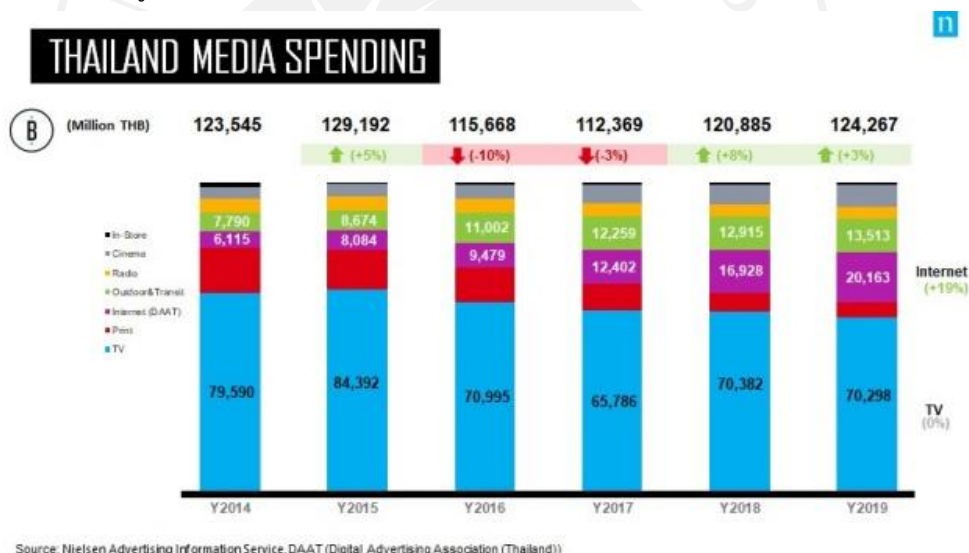
โดยข้อมูลจากบริษัท นิลเส็น ประเทศไทย จำกัด ระบุว่า แม้ในวันที่สื่อออนไลน์เข้ามามี บทบาทสำคัญและเข้าถึงประชากรไทยกว่าร้อยละ 62 แต่พฤติกรรมของผู้คน โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป ยังใช้เวลาดูโทรทัศน์ต่อวันมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดในปี 2560 ผู้คนใช้เวลาเปิดรับโทรทัศน์ เฉลี่ยถึง 4.12 ชั่วโมงต่อวัน ทั้งนี้เมื่อย้อนกลับไปในปี 2553 คนไทยใช้เวลาดูโทรทัศน์เฉลี่ย 3.35 ชั่วโมงต่อวัน ปี 2014 ผู้คนใช้เวลาดูโทรทัศน์เฉลี่ย 4.07 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นทำให้เรา เห็นได้ว่าสื่อโทรทัศน์จึงยังมีความสำคัญต่อการรับข่าวสารของผู้ชมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถานีที่ ยังคงยืนหยัดอยู่ได้อย่างแข็งแกร่ง (“คนไทยยังดู ทีวี อยู่หรือไม่”, 2562)

สถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 เป็นสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลใหม่เพียงช่องเดียวที่เริ่มก่อตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2556 โดยเป็นสถานีเดียวใน 15 สถานีที่ไม่มีฐานคนดูเดิม อย่างสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เอช ดี และสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เอชดี ล้วนเป็นช่องจากโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกเดิมที่มีการก่อตั้งมา ยาวนานกว่า 40 ปี จึงมีฐานผู้ติดตามจากระบบการออกอากาศเดิมอยู่จำนวนมาก หรือในกรณีของ สถานีโทรทัศน์เวิร์คพอยท์ ช่อง 23 และสถานีอมรินทร์ ทีวี ช่อง 34 ล้วนเคยเป็นผู้ผลิตเนื้อหาและ รายการโทรทัศน์เดิมให้แก่สถานีต่างๆ ในระบบแอนะล็อกในระยะเวลาค่อนข้างนาน จึงทำให้เป็น

แบรนด์ที่ประชาชนคนดูรู้จัก ทำให้ได้เปรียบทางการแข่งขัน เช่น รายการชิงร้อยชิงล้าน ที่ออกฉายครั้งแรกทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เอชดี ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2533 ส่วนช่องเนชั่นทีวี 22, ทีเอ็นเอ็น ก็จัดเป็นผู้ประกอบการที่มาจากเคเบิลทีวี ระบบบอกรับสมาชิกมาก่อนทั้งสิ้น จึงเรียกได้ว่า PPTV HD 36 ถือเป็นช่องช่องที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ในช่วงทีวีดิจิทัลและมีการเติบโตได้อย่างแข็งแกร่งท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงในอุตสาหกรรมโทรทัศน์ระบบดิจิทัลอย่างมีนัยยะสำคัญ (สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย (“PPTV เผยวิสัยทัศน์ ทำไมต้องดูตุ๊กตาและรายการ”, 2562)

บริษัท นิลเส็น ประเทศไทย ได้เปิดเผยมูลค่าโฆษณาผ่านสื่อในปี 2562 ที่ผ่านมามีเม็ดเงินโฆษณาโดยรวมทั้งปีอยู่ที่ 124,267 ล้านบาท เติบโตขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีมูลค่าโฆษณาโฆษณา 120,885 ล้านบาท โดยถือเป็นการเติบโตต่อเนื่องปีที่สอง หลังจากมูลค่าตลาดโฆษณาโดยรวมได้ลดตัวอย่างมากในปี 2560 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 112,369 ล้านบาทเท่านั้น (“นิลเส็น เผยเม็ดเงินโฆษณา”, 2563)

ภาพที่ 1.1: แสดงมูลค่างบประมาณโฆษณา

ที่มา: นิลเส็น เผยเม็ดเงินโฆษณา. (2563). สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/content/418900>

นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช.ยังได้ร่วมกับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมและแนวโน้มการบริโภคสื่อของไทย ในปี 2562 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10,000 ครั้งทั่วประเทศใน 5 ภูมิภาคตามเกณฑ์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า คนไทยยังมีการรับชมทีวี และช่องทางออนไลน์มากที่สุดถึงร้อยละ 85.9 ซึ่งยังผลการวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตยังพบอีกว่าพฤติกรรมการรับชมในอีก 10 ปีข้างหน้า กลุ่มใหญ่ของประเทศกว่าครึ่งหนึ่งของประชากร

ยังคงมีแนวโน้มรับชมรายการโทรทัศน์สดตามตารางการออกอากาศผังรายการ (“อีก 10 ปี 50% ของคนไทยยังดูทีวี”, 2562)

แต่ในท่ามกลางภาวะการแข่งขันที่สูง ประกอบกับต้นทุนการประมูลสัมปทานโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ส่งผลให้ในปี 2562 เกิดเป็นวิกฤตสื่อที่มีผู้ประกอบการคืนใบอนุญาตโทรทัศน์ระบบดิจิทัลถึง 7 สถานี ได้แก่ ไบรท์ทีวี ช่อง 20 วอยซ์ทีวี ช่อง 21 MCOT Family ช่อง 13 Family 3SD ช่อง 28 สปริงนิวส์ ช่อง 19 และ สปริง 26 เมื่อภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจึงทำให้มูลค่าเงินโฆษณาตกลงอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการทีวีส่วนใหญ่จึงเหลือช่องทางในการหารายได้จากเนื้อหาหลัก 2 รูปแบบ คือ 1) รายได้จากการโฆษณา (Advertising) ที่ถือเป็นรายได้หลักที่สำคัญที่สุดสำหรับธุรกิจสื่อ และ 2) การรับจ้างผลิตเนื้อหารายการ (Exclusive Content) โดยเป็นการผลิตรายการให้ตามความต้องการขององค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อตอบสนองจุดประสงค์การประชาสัมพันธ์นั้นๆ (“ทีวีดิจิทัลวูบ แต่เฮียฮ้อ RS ยังขายเก่ง”, 2563)

ทั้งนี้ ทีมข่าวของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี ถือเป็นทีมข่าวที่ได้รับการยอมรับในระดับต้นๆ เป็นผู้นำในด้านการผลิตข่าวเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถยืนยันด้วยรางวัล ข่าวเศรษฐกิจ “ป่วยยิ่งภาคภูมิใจ” จากสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจและธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเวลาถึง 3 ปีติดต่อกัน โดยมีสัดส่วนรายการข่าวรองรับตั้งแต่ช่วงเช้าถึงค่ำ ได้แก่ 1. 05.30 - 08.00 รายการโชว์ข่าวเช้านี้ 2. 08.00 - 08.30 น. รายการโชว์ข่าว 36 3. 08.30 - 09.00 น. รายการ มั่นนิ่มอร์นิ่ง ทันโลกการเงินยามเช้า 4. 09.00 - 09.15 น. ป็อปปินิวส์เดย์ลี 5. 09.55 น. รายการนาทีข่าวต้นชั่วโมง 6. 11.00 - 12.30 น. รายการเที่ยงทันข่าว 7. 12.30 - 13.00 น. รายการข่าวกีฬา สปอร์ตคอร์เนอร์ 8. 15.00 + 16.00 น. นาทีข่าวต้นชั่วโมง 9. 17.00 - 20.00 น. รายการเข้มข่าวค่ำ 10. 21.30 + 22.30 น. นาทีข่าวต้นชั่วโมง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลทำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง พบเพียงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของ ประภาภรณ์ ศรีผิง ที่ได้ทำการศึกษาหัวข้อ ความต้องการเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจผ่านโมบาย แอปพลิเคชันของนักลงทุนหน้าใหม่ จิรโรจน์ จิตราพัฒนานันท์ ได้ทำการศึกษาหัวข้อกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ ของสถานีโทรทัศน์สีทองทัพบกช่อง 7 ผ่านรายการสนามข่าว 7 สี ขณะที่พรณทิพา จิตราวุฒิมพร ได้ทำการศึกษากระบวนการเลือกข่าวจากคลิปวิดีโอในสังคมออนไลน์ เพื่อนำเสนอข่าวโทรทัศน์ แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงเล็งเห็นว่าควรทำการศึกษาแบบการนำเสนอข่าวของช่องโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ด้วยช่องว่างที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการนำเสนอเนื้อหาปรับใช้ในการผลิตข่าวให้เป็นที่ต้องการและเหมาะสม หรือเป็นตัวอย่างแก่การผลิตรายการอื่นๆต่อไป รวมถึงความน่าสนใจของกรณีศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากทั้งผู้ชม สถาบันหน่วยงานกลางที่มีความน่าเชื่อถือให้รางวัลการ์รันตรี จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

นี้ ว่ากระบวนการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของพีพีทีวี มีความแตกต่าง รวมถึงมีองค์ประกอบอย่างไร ที่ทำให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้ทั้งที่เป็นช่องใหม่ ในสภาวะการณ์แข่งขันในอุตสาหกรรมโทรทัศน์มีการแข่งขันในระดับสูง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจ ของ สถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36”

1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36
- 1.2.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36
- 1.2.3 เพื่อศึกษากระบวนการในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36
- 1.2.4 เพื่อศึกษารูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36

1.3 คำถามงานวิจัย

- 1.3.1 ความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36 เป็นอย่างไร
- 1.3.2 องค์ประกอบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD36 เป็นอย่างไร
- 1.3.3 กระบวนการในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36 เป็นอย่างไร
- 1.3.4 รูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36 เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตการวิจัยออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตกรณีศึกษา ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล และขอบเขตด้านระยะเวลา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาความหมาย องค์ประกอบ กระบวนการ และรูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36 ผ่านการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจ ที่ครอบคลุมถึง การเงิน-การคลัง-ตลาดหุ้น คมนาคมขนส่ง การค้าขาย-นำเข้าส่งออก พลังงาน-อุตสาหกรรม ธุรกิจ-การตลาด การท่องเที่ยว เป็นต้น โดยแบ่งเป็นกระบวนการผลิตเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย การรายงานข่าวทั่วไป การรายงานสด และการทำสื่อบข่าวสัมภาษณ์พิเศษ โดยไม่รวมถึงขอบเขตด้านงบประมาณการผลิตข่าว และเทคโนโลยีที่ใช้

1.4.2 ขอบเขตด้านกรณีศึกษา

เนื่องด้วยการวิจัยการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เป็นวิธีการดำเนินการวิจัย โดยเลือกสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับการยอมรับในเรื่องการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจมาเป็นตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนของสถานีอื่น (Instrumental Cases) เพื่อหาแนวทางข้อสรุปของแนวทางการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล กระบวนการผลิตรายการข่าวเศรษฐกิจ ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษา 1 ราย เพื่อให้มั่นใจในความชัดเจนและความชัดเจนในข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา (ชาย โพธิ์สีตา, 2554) โดยใช้วิธีการเจาะจงเพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของสถานีโทรทัศน์ที่จะมาเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ออกอากาศในระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
2. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียง หรือเคยได้รับรางวัลที่เป็นที่ยอมรับในสายงานการผลิตข่าวเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ
3. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีการลงทุนในการพัฒนาเนื้อหาที่มีคุณภาพมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง
4. มีอันดับเรตติ้งรวมของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลอยู่ใน 12 อันดับแรก
5. มีรายได้จากการโฆษณาปีละไม่ต่ำกว่า 300 ล้านบาท

ดังนั้น จากคุณสมบัติของสถานีโทรทัศน์ที่จะมาเป็นตัวแทนกรณีศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า สถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 มีคุณสมบัติที่เข้าเกณฑ์คุณสมบัติที่จะใช้เป็นตัวแทนเพื่อทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลต่อไป

1.4.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษากรณีศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็น สถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ที่ผลิตโดยบริษัท บางกอกมีเดียแอนด์บรอดคาสติ้ง จำกัด เช่น รายการเที่ยงทันข่าว เนื่องจากทีมข่าวของ พีพีทีวี ถือเป็นทีมข่าวที่ได้รับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะรางวัลที่ได้รับจากสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ และธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้รางวัลถึง 3 ปีติดต่อกัน รวมถึงเป็นช่องโทรทัศน์หนึ่งเดียวที่ไม่มีฐานผู้รับชมจากแพลตฟอร์มเดิม อยากรบบแอนะล็อก หรือระบบดาวเทียมแบบบอกรับสมาชิก แต่ยังสามารถดำเนินธุรกิจอยู่ได้ท่ามกลางภาวะการแข่งขันที่อยู่ในระดับสูง

ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักของงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ PPTV HD 36
2. ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ PPTV HD 36
3. ผู้ควบคุมการผลิตรายการ พีพีทีวี เอชดี 36

4. ผู้สื่อข่าวประจำสายเศรษฐกิจ พีพีทีวี เอชดี 36

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลลำดับ 1-4 จะทำการสัมภาษณ์จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้รับมาตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1-4 เพื่อนำมาเปรียบเทียบความถูกต้องให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงประเด็นตามข้อมูลข่าวที่มีการผลิตและออกอากาศจริง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1. ประโยชน์ด้านองค์ความรู้

เป็นแนวทางให้กับนักเรียนนักศึกษา หรือผู้ที่สนใจในการเปิดสถานีข่าวออนไลน์ ไปจนถึงการผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล วงการสื่อสารมวลชนด้านโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล รวมถึงนักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ ให้สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางศึกษากระบวนการผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจได้อย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ นอกจากนี้ยังถือเป็นการนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36 ทั้งการกำหนดนโยบายผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5.2. ด้านการนำไปใช้กับการทำงานในสำนักข่าว

เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการผลิตสื่อเศรษฐกิจให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ทั้งกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจ หลักการคิด ขั้นตอน ปัญหาที่พบ ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง และนำไปสู่การต่อยอดเป็นองค์ความรู้ในอนาคต

1.6 นิยามศัพท์

กระบวนการผลิต (Process) หมายถึง กระบวนการผลิตข่าว ตั้งแต่การคัดเลือกประเด็นจากบรรณาธิการข่าว ที่พิจารณาถึงคุณค่าข่าว หลักเกณฑ์จริยธรรมในการนำเสนอ การลงพื้นที่ผลิตข่าวของผู้สื่อข่าว รวมไปถึงกระบวนการตัดต่อจนออกอากาศ

รายการข่าว (News Program) หมายถึง ส่วนต่างๆ ของการออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ที่ถูกออกแบบมาเป็นการนำเสนอข้อมูลเหตุการณ์ที่มีความสำคัญและมีความน่าสนใจต่อสังคม เศรษฐกิจ และการบ้าน เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่มีผลต่อผู้รับสาร การวิเคราะห์ การเล่าเหตุการณ์

ข่าวเศรษฐกิจ (Economic News) เนื้อหาข่าว บทวิเคราะห์ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของผู้คน ปากท้อง ราคาสินค้า การเงิน การคลัง ตลาดทุน อสังหาริมทรัพย์ การค้าขายพาณิชย์ การคมนาคม การท่องเที่ยว ภาคอุตสาหกรรม พลังงาน ธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็นต้น

ยุคดิจิทัล (Digital Era) ยุคที่โทรทัศน์ในประเทศไทยเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกเข้าสู่ระบบการออกอากาศความคมชัดสูง หรือ โทรทัศน์ระบบดิจิทัล ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2554 รวมถึงเป็นช่วงเวลาที่มีการต่อยอดในแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น โทรทัศน์ และแพลตฟอร์มออนไลน์

สถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36 (Television Station) หมายถึง ช่องโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัล ที่ผลิตโดย บริษัท บางกอกมีเดียแอนด์บรอดคาสติง จำกัด ที่มีการนำเสนอข่าวผ่านช่องทางโทรทัศน์ และออนไลน์ อาทิ แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ ยูทูป เฟซบุ๊ก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษา สถานีวิทยุโทรทัศน์พีพีทีวี โดยผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกได้ดังนี้

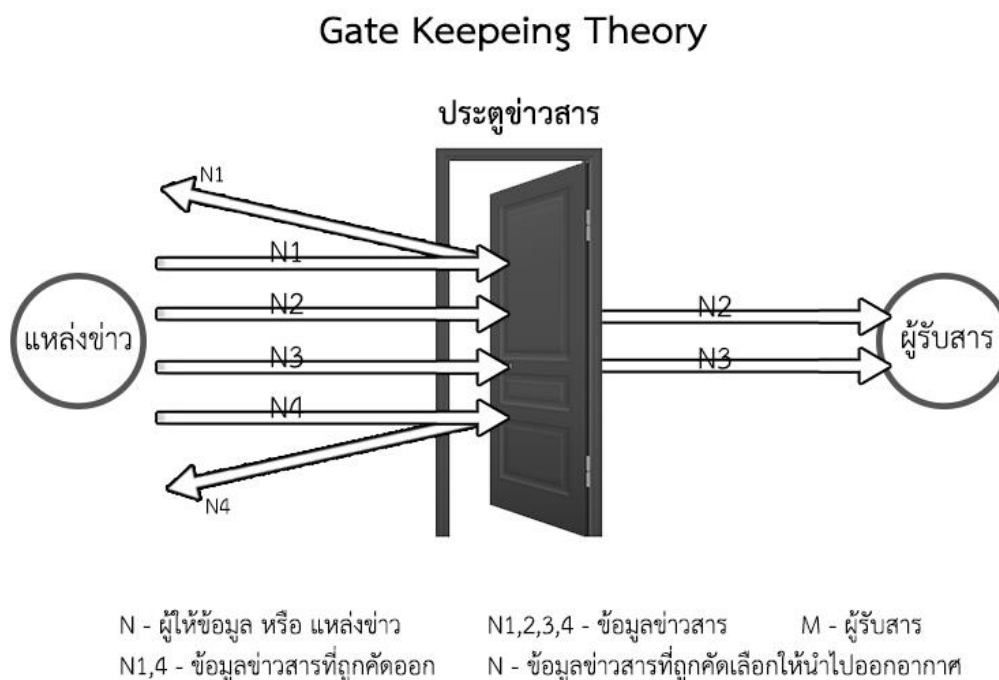
- 2.1 ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper Theory)
- 2.2 ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory)
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการข่าว (News Production)
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย
- 2.6 การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper Theory)

แนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ “ผู้เฝ้าประตู” หรือ Gate Keeper มาจากเลวิน (Lewin, 1947) ให้ข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่างๆ อันประกอบด้วยบริเวณประตูที่ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ ซึ่งแนวความคิดนี้ได้ถูกกำหนดมาอธิบายลักษณะการไหลของข่าวสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน โดยบุคคลบางคนมีสภาพและอยู่ในตำแหน่งที่สามารถจะมีอิทธิพลต่อขั้นข่าวที่จะไหลไปตามช่องทางข่าวสารได้ดีกว่าบุคคลอื่น และบุคคลดังกล่าวก็อยู่ในตำแหน่งสำคัญ คือ ประตู ที่จะคอยคัดกรองข่าวสาร ซึ่งความเข้าใจในระบบการทำงานของประตูย่อมกลายเป็นความเข้าใจในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ผู้เฝ้าประตู ด้วยเช่นกัน รวมไปถึงบุคลิกภาพ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศแต่ละส่วนของประตูในช่องทางข่าวด้วย

โดยแนวคิดของ (White D.M., 1950) ได้นำเสนอแบบจำลอง “ผู้เฝ้าประตู” ในการศึกษา กิจกรรมของบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ของหนังสือพิมพ์ ท้องถิ่นฉบับหนึ่งในอเมริกา ซึ่งกิจกรรมในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์นี้มีส่วนคล้ายกับ หน้าที่ผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) ซึ่งสามารถแสดงได้โดยแบบจำลองดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1: แบบจำลองทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ของ Lewin

ที่มา: Lewin, K. (1947). *Frontiers in group dynamics: Concept, method and reality in social science; social equilibria and social change*. Human Relations, 1, 5–41.

สำหรับแบบจำลองนี้จะแสดงให้เห็นว่า ต้นตอแหล่งข่าวจะมีข่าวจำนวนมากที่ส่งมายังสถานีข่าว ซึ่งบรรณาธิการจะทำหน้าที่คัดเลือกข่าวที่สำคัญต่อผู้คนเพียงบางส่วนเท่านั้น ที่จะถูกนำเสนอออกอากาศ เพื่อให้เหมาะสมแก่ผู้รับสาร และช่วงเวลาการออกอากาศ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจมีความสลับซับซ้อนมากกว่านี้ เนื่องจากข่าวที่ถูกส่งเข้ามาย่อมถูกคัดกรองจากแหล่งข่าวผู้ให้สารนั้นๆ รวมถึงผู้สื่อข่าวที่ลงไปข่าวในพื้นที่ ก็จะมีการคัดกรองเพียงบางส่วนที่มีความสำคัญ แล้วเลือกว่าจะรายงานข่าวไหน หรือไม่รายงานข่าว

สอดคล้องกับ Schramm (1972) กล่าวถึง “ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร” ที่เปรียบเสมือนผู้มีสิทธิ์ในการเปิดหรือปิดประตูเพื่อปล่อยข่าวสารออกไปหรือปิดกั้น ข่าว โดยทำหน้าที่เสมือนผู้รักษาประตูที่เป็นปราการด่านสุดท้ายในการกลั่นกรองข่าว ก่อนจะส่งผ่านไปให้กับประชาชน เนื่องจากในหนึ่งวัน มีเหตุการณ์เกิดขึ้นจำนวนมาก แต่ช่วงเวลาการนำเสนอข่าวไปสู่สาธารณะชนมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นเนื้อหาข่าวต่าง ๆ ที่จะเผยแพร่ไปในสื่อต่าง ๆ รวมถึงรายการข่าวทางโทรทัศน์จึงสัมพันธ์กับการตัดสินใจคัดเลือกของกองบรรณาธิการ กล่าวคือ กองบรรณาธิการจะคัดเลือก ข่าวที่มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์หรือมีคุณค่าข่าวนำเสนอเท่านั้น

จากทฤษฎีผู้เฝ้าประตูสาร (Gatekeeper Theory) และผลการศึกษาข้างต้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการทำหน้าที่ผู้รักษาประตูข่าวสาร ของสื่อมวลชนในปัจจุบัน แม้จะอยู่ในยุคดิจิทัลที่ผู้รับสารสามารถสร้างข้อมูลข่าวขึ้นมาเองได้ แต่ทฤษฎีนี้ก็ยังคงให้ความสำคัญเป็นหลัก เนื่องจากสื่อหลักยังคงมีอิทธิพล และความน่าเชื่อถือต่อประชาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศที่เปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ วิทยุ รวมถึงสื่อออนไลน์ที่มาจากการผลิตของสำนักข่าวที่ได้มาตรฐาน หรือสื่อกระแสหลัก ฉะนั้นบรรณาธิการข่าว ผู้ที่ทำหน้าที่คัดกรองข่าวสารในปัจจุบันจึงยังมีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกข่าวที่มีคุณค่า เนื้อหาความรู้ เพื่อนำเสนอผ่านสื่อช่องทางต่างๆ

สำหรับทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร จะนำไปประยุกต์เพื่ออธิบายกระบวนการคัดกรองข่าวในการนำมาผลิตเพื่อออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36 เพื่อจะได้ทราบถึงวิธีการคัดเลือกข่าว เศรษฐกิจรูปแบบใดที่จะได้รับการเลือกไปออกอากาศในแพลตฟอร์มของสถานี รวมถึงวิธีการมองประเด็นข่าว จนนำไปสู่การอธิบายการนำเสนอของข้อมูลข่าวได้จากบรรณาธิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory)

เป็นการอธิบายถึงลักษณะของการสื่อสาร โดยกล่าวถึงการสื่อสารที่ส่งต่อไปยังผู้รับสารแล้ว ผู้รับสารเชื่อในสิ่งที่สื่อมวลชนสื่อสารเรื่องราวต่างๆออกมา จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านของความรู้ ความเข้าใจ เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านของทัศนคติที่มีต่อเรื่องราวที่นำเสนอ และที่สำคัญส่งผลต่อผู้รับสารให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยเช่นกัน โดยเชื่อว่าสื่อสามารถเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างได้ และอิทธิพลของสื่อมวลชนมีผลต่อผู้รับสารหรือประชาชนในยุคนี้ด้วยเช่นกัน (กาญจนา แก้วเทพ, 2543)

โดยทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารได้อธิบายถึงผลของสื่อมวลชนที่มีต่อความคิด ความเข้าใจของผู้รับสาร McCombs & Shaw (1972) ได้เผยแพร่สมมติฐานว่าด้วย หน้าที่ในการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน (The Agenda-setting Function of Mass Media) มีสาระสำคัญระบุว่า สื่อมวลชนนอกจากการทำหน้าที่ คัดเลือกข้อมูลข่าวแล้วจะต้องคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าว ส่วนผลจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับการจัดระเบียบวาระข่าว ที่ผู้รับสารต้องเรียนรู้ที่จะให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาต่าง ๆ จากการที่สื่อมวลชนได้นำเสนอเอาไว้ นอกเหนือจากการเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นสาธารณะ ทั้งนี้ การที่สื่อมวลชนเอาใจใส่ต่อประเด็นปัญหาบางอย่างและละเลยปัญหาอื่นๆ ย่อมมีผลต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ของประชาชน

การจัดวาระของข่าวสาร Dearing และ Rogers (สุปรียา กลิ่นสุวรรณ, 2554) กล่าวถึงแนวคิดนี้ว่า มืองค์ประกอบสำคัญขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัย ได้แก่

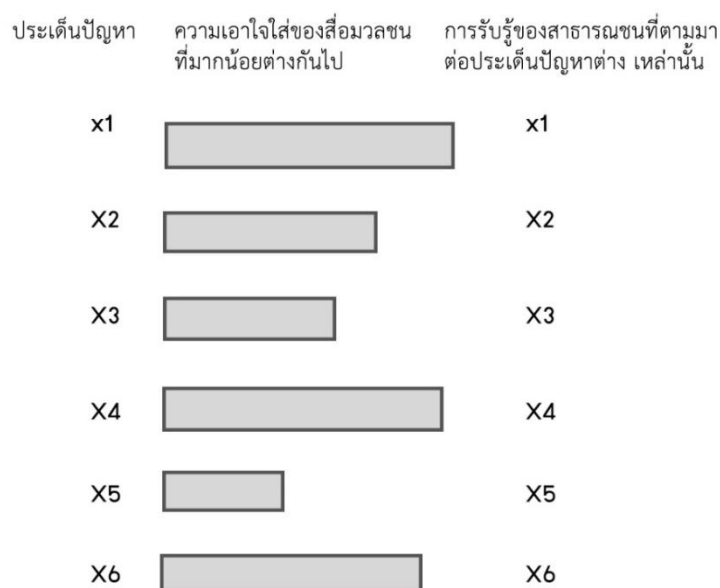
1. ประเด็นที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญ (Media Agenda) เป็นประเด็น หรือเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญกับการที่จะนำเสนอหรือส่งสารไปยังผู้รับสารซึ่งก็คือประชาชน และคนในสังคมนั้นได้รับรู้โดยทั่วกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมากเพียงพอที่จะส่งสารไปยังผู้รับสารด้วย

2. ประเด็นที่สาธารณชนให้ความสำคัญ (Public Agenda) คือประเด็น หรือเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ที่สาธารณชน ประชาชน และคนในสังคมนั้นๆต่างให้ความสำคัญหรือสนใจที่จะติดตามข้อมูลข่าว โดยสิ่งที่สนใจนั้นก็จะเป็นสิ่งที่มีผลกระทบหรือมีความเชื่อมโยงกับสังคมโดยรวมด้วยเช่นกัน ซึ่งสื่อมวลชนก็มีหน้าที่ที่จะนำเรื่องราวเหล่านั้นมาถ่ายทอดข้อมูลอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกัน โดยที่สื่อมวลชนนำความคิดเห็นดังกล่าวซึ่งถือว่าเป็นความคิดเห็นสาธารณะมานำเสนอแทนที่จะเป็นผู้นำทำหน้าที่กำหนดประเด็นเอง

3. ประเด็นที่ผู้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ (Policy Agenda) ผู้ที่มีอำนาจจะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการนำเสนอ หรือทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการจัดวาระการนำเสนอของสื่อ ซึ่งผลที่ออกมาจะมาในรูปของนโยบายตามองค์กรสื่อต่างๆ

โดย (M.McCombs & D.Shaw, 1972) ได้ทำการพิสูจน์แนวคิดเรื่องการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อ โดยมองทั้งด้านของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ซึ่งผลการวิจัยในส่วนของผู้ส่งสาร ไม่ว่าจะเป็นการทำงานของบรรณาธิการ ทีมงาน หรือผู้ที่มีส่วนในการส่งสาร ล้วนแต่เลือกข่าว และเลือกวิธีการนำเสนอ โดยมีการตกแต่งเนื้อหาเพิ่มเติมหรือลดทอนภายใต้กรอบการนำเสนอ ในขณะที่ผู้รับสารก็ไม่ใช่เพียงแค่เปิดรับข่าวเท่านั้น หากแต่เรียนรู้ด้วยเช่นกันว่าข่าวไหนมีความสำคัญ มีการนำเสนอก่อนและหลัง (กาญจนา แก้วเทพ, 2556) ซึ่งข่าว เหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นและได้นำเสนอนั้นเป็นประเด็นสำคัญ จะได้รับการนำเสนออย่างต่อเนื่อง เมื่อเกิดการส่งสารซ้ำอย่างต่อเนื่อง เรื่องนั้นก็กลายเป็นประเด็นสำคัญสำหรับผู้รับสาร หรือประชาชนที่คอยติดตามสารนั้นไปด้วย เนื่องจากผู้รับสารจะมองว่าผู้ส่งสารเลือกมาส่งนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่สุดแล้ว เรื่องดังกล่าวจะเข้าไปอยู่ในความคิด เกิดการติดตาม จนถูกนำไปขยายต่อโดยการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการ สื่อสารระหว่างกลุ่ม ในสังคมนั้นๆด้วย จึงออกมาเป็นเหมือนแบบจำลองการจัดวาระสารของ McCombs and Shaw

ภาพที่ 2.2: แบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารหรือเรื่องพิจารณา ของ McCombs and Shaw

ที่มา: จิตรระ บัวผัน. (2554). *การวิเคราะห์การจัดวาระและเนื้อหาของการนำเสนอข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โดยแบบจำลองนี้แสดงถึง X เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งมีขนาดเท่ากันทางซ้ายมือ แต่เมื่อสื่อมวลชนหยิบเรื่องราวต่างๆ มาจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำเสนอให้ประชาชนรับทราบ โดยมีการเน้นในเชิงปริมาณและความถี่ ในแต่ละเรื่องที่น่าเสนอต่างกันไป ส่งผลให้ X ทางขวา ที่แทนความรู้ของผู้รับสารมีขนาดไม่เท่ากัน เรื่องใดที่ให้ความสำคัญมากประชาชนก็จะได้รับสารเหล่านั้นมากขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นความสอดคล้องกับที่สื่อมวลชนกำหนดให้เห็นถึงความสำคัญในการนำเสนอข่าวสารเหล่านั้น

สำหรับแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร จะถูกนำมาใช้เป็นแนวคิดที่เปรียบเทียบกับการทำงานจริง ในขั้นตอนการคัดเลือกข่าวสาร ของทีมข่าวเศรษฐกิจ ว่าจะมีการใช้แนวคิดข้างต้นด้วยหรือไม่ เนื่องจากแบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารถือเป็นแนวคิดที่เป็นที่นิยมของวงการสื่อสารมวลชน รวมถึงมีความสอดคล้องใกล้เคียงกับรูปแบบการทำงานของสื่อมวลชนอีกด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการข่าว (News Production)

การนำเสนอรูปแบบรายการข่าว (News Reporting) การนำเสนอรูปแบบรายการข่าวหรือการรายงานข่าว ได้ถูกอธิบายและแบ่งออกเป็นหลายประเภท ผู้ศึกษาขออธิบายความหมายดังนี้

การนำเสนอ และวิธีการนำเสนอ มีความสำคัญอย่างมากในองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของภาครัฐ หรือภาคเอกชน การนำเสนอเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในกระบวนการสื่อสาร โดยต้องอาศัยผู้ส่งสาร (Sender) ที่มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของสาร (Message) เพื่อที่จะถ่ายทอดไปยังผู้รับกับ ผู้สาร (Receiver) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเลือกช่องทาง (Channel) ในการสื่อสารที่เหมาะสม ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอจึงมีได้หลากหลายวิธีการ ซึ่งผู้ส่งสารควรต้องมีความสามารถในทางวาทศิลป์ ประกอบกับการมีข้อมูลที่ถูกต้อง และการจัดทำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาประกอบกันเพื่อให้สารนั้น ๆ ได้ถ่ายทอดไปตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และบรรลุผลได้ โดยลักษณะของการรายงานเสนอข่าวทั่วไป คือการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละเวลา มา รายงาน แต่ก็ยังมีบางเหตุการณ์ที่ได้คัดเลือกนำมาโดยที่หลักเกณฑ์ในการเลือกของผู้สื่อข่าว (Mukerji and Schudson, 1991) สำหรับขั้นตอนกระบวนการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการก่อนผลิต (Pre - Production) โดยมีการวางแผน สร้างสรรค์รายการ และวางแผนการผลิต
2. ขั้นการผลิตรายการ (Production) ซึ่งอาจจะเป็นการผลิตรายการเทปหรือการผลิตรายการสด
3. ขั้นหลังการผลิต (Post - Production) โดยมีการตัดต่อลำดับภาพ การผสมเสียง และการประเมินคุณภาพรายการ (ดวงกมล แกวนก, 2555) โดยที่การนำเสนอรูปแบบรายการข่าว (News Program Format) ซึ่งมักมีการใช้ผู้ประกาศข่าวเป็นผู้อธิบายเนื้อหา โดยที่มีการจัดฉากประกอบ รายการให้คนสนใจ และประกอบกับการนำภาพเหตุการณ์ โดยที่ผู้บรรยายสามารถสลับกับรายงานไปมา ข่าวจึงเป็นรายการที่ให้ความรู้กับผู้ชมเพราะจะทำให้คนรับรู้ ก้าวทันโลก

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการข่าว ทางผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบกระบวนการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของพีพีทีวี ว่ามีกระบวนการผลิตตรงกับตามทฤษฎีข้างต้นหรือไม่ หากผลลัพธ์ออกมาแตกต่างกัน ก็จะนำไปศึกษาถึงความแตกต่างว่าจะส่งผลต่อการนำเสนอข่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร แล้วนำมาสรุปเป็นรูปแบบกระบวนการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ที่ทันต่อยุคสมัยมากยิ่งขึ้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้น ได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนำเสนอข่าว ของคุณจิโรจน์ จิตราพัฒนานันท์ (2560) ที่ทำการศึกษา กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ พบว่าปัญหาในการดำเนินกิจการในยุคการสื่อสารที่มีเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง ล้วนส่งผลกระทบถึงผู้บริโภคโดยตรง ทำให้ความต้องการรับชมข่าวมีความรวดเร็ว แต่ต้องมีความน่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ต่อผู้ชมและสังคม แม้ผู้รับสารจะต้องการความเร็ว แต่ยังให้ความสำคัญกับข่าวที่มาจาก

สำนักข่าวด้วยคุณภาพมาตรฐานของบรรณาธิการข่าว และความน่าเชื่อถือตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ จึงเป็นผลสำคัญที่สะท้อนออกมาเป็นกระบวนการ องค์ประกอบ นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของ พรหมทิพา จิตราวุฒิพร (2560) ที่ทำการศึกษา การกำหนดกลยุทธ์การนำเสนอข่าว : การคัดเลือกข่าวจากคลิป์วิดีโอในสังคมออนไลน์ เพื่อนำเสนอข่าวโทรทัศน์ พบว่า บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในยุคหลอมรวมสื่อ หรือยุคดิจิทัล โทรทัศน์ก็ยังคงมีบทบาทต่อสังคมอยู่มากเช่นกัน ซึ่งสื่อโทรทัศน์ต้องแสดงบทบาทของสื่อมวลชนให้สังคมได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการนำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ของประชาชนทั่วไปในช่องทางสื่อออนไลน์กับการนำเสนอข่าวของมืออาชีพ โดยการวิเคราะห์ อ้างอิง สอดแทรกความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีการส่งนักข่าวลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ไม่ใช่เพียงการรายงานสถานการณ์ แต่ทำหน้าที่ทั้ง Gatekeeper และ Gate Opener หรือจัดวาระข่าวตามทฤษฎีการกำหนดวาระข่าว คัดเลือกข่าวที่ดีคุณภาพ กำหนดประเด็นที่มีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งจะทำให้บทบาทการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนยังมีความสำคัญ นอกจากนี้ผู้วิจัยยัง พบว่า งานวิจัยของ ญัฐชนน อาภาศรีรัตน์ (2560) ที่ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การคัดเลือกประเด็นข่าวในยุคดิจิทัล ซึ่งได้ศึกษากระบวนการเลือกประเด็นข่าว ถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การพิจารณาประเด็นตามคุณค่าข่าวและหลักการเขียนข่าวทั่วไปที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้ทุกช่วงวัย สามารถรับชมได้ตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สื่อข่าวจะพิจารณาจากหลักของคุณค่าความเป็นข่าว 10 ประการ รวมถึงการหยิบยกมานำเสนอในสื่อยุคดิจิทัลมีเดีย ก็จะยึดโยงหลัก 2 ประการ คือ ข่าวที่คนควรรู้กับข่าวที่คนอยากรู้ ซึ่งนอกจากคัดเลือกประเด็นข่าว กลยุทธ์ในการนำเสนอ ก็ยังพบงานวิจัยที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันในแนวทางการผลิตเนื้อหาที่ต้องมีความชัดเจน เป็นลำดับขั้นตอน เหมือนกับงานวิจัยของ พรหมพิไล ปุกหุด (2553) ที่ทำการศึกษา กรอบในการคัดเลือกข่าวของสถานีข่าวทีเอ็นเอ็น 24 ระบุในงานวิจัยว่ากระบวนการผลิตข่าว ต้องมีขั้นตอน การตั้งประเด็น การประเมินสถานการณ์ในแต่ละขั้น จนถึงการทำหนดกรอบการนำเสนอ ซึ่งล้วนเป็นกระบวนการที่ถูกวางแผนตั้งแต่การผลิตจนไปสู่กระบวนการออกอากาศสู่ผู้รับชมข่าว

ขณะที่งานวิจัยจากต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้น พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการวารสารศาสตร์ : ผลกระทบขององค์กรจากข่าวออนไลน์ (Sue Robinson, 2011) โดยมีการศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการผลิตข่าว และผลกระทบในการเผยแพร่ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น ตั้งแต่ต้นทางการผลิตข่าวไปจนถึงผู้รับชม สอดคล้องกับงานวิจัย นักข่าวกับการตลาดของกระบวนการผลิตข่าว ของ (Edson C. Tandoc Jr., 2015) ที่ได้ทำการศึกษาสถานีข่าวจำนวน 3 แห่ง เพื่อสังเกตการณ์และทำการสัมภาษณ์นักข่าวจำนวนกว่า 150 คน เป็นเวลาถึง 150 ชั่วโมง โดยเฝ้าศึกษากิจวัตรประจำวันในการทำงานผลิตเนื้อหาข่าวแต่ละวัน สิ่งทีพบอย่างชัดเจนคือกระบวนการทำงานมีการตรวจสอบคัดกรองเนื้อหาข่าวที่ถูกผลิตผ่านระบบบรรณาธิการข่าวและบรรทัดฐานการทำงานที่มืองค์กรสื่อมวลชนเป็นเสมือนสถาบันที่มีอิทธิพลในการ

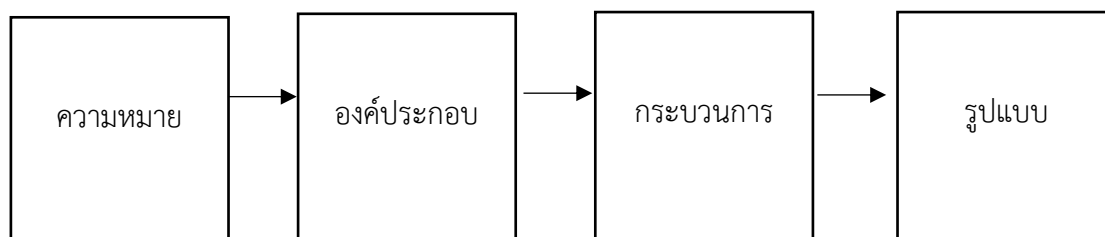
ควบคุมทิศทางข่าวตามทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ทั้งนี้สิ่งที่แตกต่างจากงานวิจัยชิ้นอื่น คือ ยังการตั้งข้อสังเกตว่าสื่อในปัจจุบันต้องเพิ่มความน่าสนใจไปในข่าวด้วยเพื่อสร้างแรงดึงดูดต่อผู้รับสาร รวมถึงเป็นการทำเพื่อความอยู่รอดขององค์กรสื่อด้วย แต่ทั้งหมดนี้ยังไม่ได้มีการศึกษาเรื่องของความหมาย องค์ประกอบ รูปแบบกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่องนี้

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์พีพีทีวี ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์รูปแบบข่าวเศรษฐกิจของทางสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี และทำความเข้าใจกระบวนการ เงื่อนไข ของการผลิตข่าวเศรษฐกิจ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาดังวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผ่านการศึกษารายการกรณี (Case Study) และอาศัยรูปแบบการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ซึ่งสาเหตุที่เลือกเพราะผู้วิจัยเห็นว่าสถานีโทรทัศน์ช่องนี้มีความโดดเด่นในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจ มีผู้ให้ข้อมูลที่ต้องการศึกษาได้ครบถ้วนสมบูรณ์ในบริบทและสามารถให้เนื้อหาข้อมูลที่ต้องการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะไม่ลงลึกถึงเรื่องของเทคโนโลยีที่ใช้ในการนำเสนอ รวมถึงปัจจัยของผู้ประกาศข่าวที่เข้ามาเป็นผลทำให้เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจมีความน่าสนใจมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไร โดยจะมุ่งศึกษาในเรื่องขององค์ประกอบ กระบวนการ และรูปแบบการนำเสนอเท่านั้น

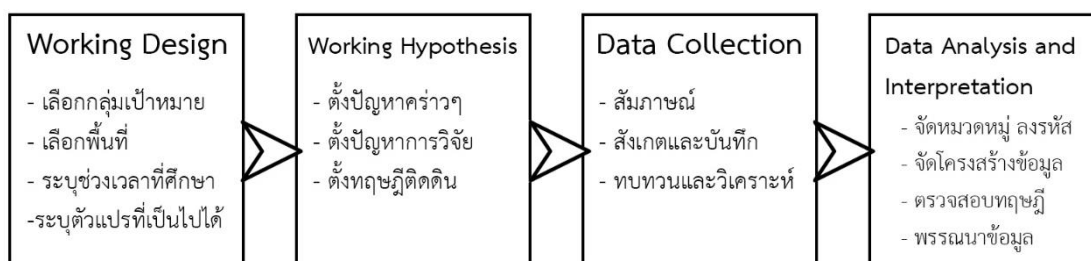
ภาพที่ 2.3: กรอบความคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36) โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาความสัมพันธ์ของหมาย ไปสู่องค์ประกอบของกระบวนการผลิต เมื่อมีองค์ประกอบแล้วจึงเกิดเป็นกระบวนการผลิต ออกมาเป็นเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจรูปแบบต่างๆ

2.6 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ การศึกษาวิจัยปรากฏการณ์เรื่องต่าง ๆ ในภาพรวม ไม่แยกองค์ประกอบมาทำการศึกษา โดยมีนักวิจัยเป็นหัวใจสำคัญที่การศึกษาวินิจฉัยค้นหาความจริงจากเรื่องที่ต้องการศึกษาด้วยการฝังตัวไปเก็บข้อมูลในสนาม และสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องที่ต้องการศึกษานั้น ๆ รวมถึงเป็นการศึกษาที่ไม่มีการจัดกระทำกับสภาพแวดล้อมหรือสถานที่ที่ศึกษาหรือสนามวิจัยค้นหาความจริงอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อที่จะได้รับรู้ความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยมีข้อตกลงของการศึกษาว่าข้อตกลงเบื้องต้นที่ตั้งไว้สามารถถูกลบล้างหรือทำการเปลี่ยนแปลงตามข้อสรุปใหม่ที่ค้นพบขึ้นมา Wiserna (1991) ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.4: องค์ประกอบการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ของ Wiserna (1991)

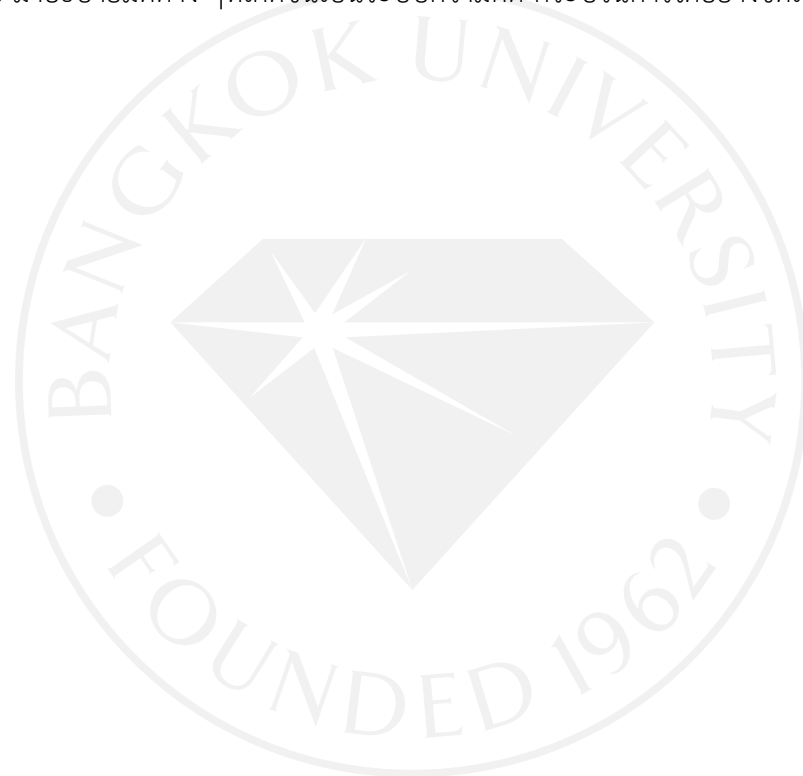
ที่มา: Wiserna (1991). *Research method in education: an Introduction* (5th ed.).

USA: Allyn and Bacon.

สำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพขั้นนี้มีเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการ สัมภาษณ์ (Interviews) เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนา พูดคุย ชักถาม และตอบโต้ระหว่างผู้วิจัยและผู้ถูกสัมภาษณ์ (Interviewees) ซึ่งรูปแบบวิธีการสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยยังสามารถเก็บข้อมูลด้านอื่นเพื่อประกอบการเก็บข้อมูลได้จากการสังเกตบุคลิกภาพ ลักษณะวิธีการใช้คำพูด น้ำเสียง การสังเกตพฤติกรรม กิริยาท่าทาง บุคลิกภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์ ไปจนถึงการตอบสนองของร่างกายที่แสดงออกมาระหว่างการตอบคำถามขณะถูกสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยสามารถนำลักษณะภายนอกที่รับรู้ได้เหล่านี้ไปทำการวิเคราะห์ร่วมกัน (Macintyre. 2000; Schmuck. 2006) ซึ่งเป็นวิธีที่มีข้อดี คือ 1. สามารถถามในประเด็นที่สนใจได้อย่างละเอียดและครบถ้วนจากการถามข้อมูลเจาะลึก 2. สามารถสอบถามข้อมูลแบบย้อนกลับขณะสัมภาษณ์ได้ทันที 3. สามารถบันทึกเสียง และมาเปิดฟังทบทวนซ้ำเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับในการนำไปถอดความ ตีความหมายและวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อจำกัดในการสัมภาษณ์ ได้แก่ 1. ใช้เวลานาน และอาจเกิดความบิดเบี้ยวของข้อมูลด้วยความลำเอียง จากคำถามชี้แนะของผู้วิจัย 2. ข้อมูลบางส่วนมีความอ่อนไหวต่อการตอบคำถามสำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ 3. สถานะของผู้สัมภาษณ์อาจมีผลต่อการให้คำตอบผู้สัมภาษณ์

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้จุดเด่นของรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีความโดดเด่นในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รอบด้าน สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างลึกซึ้ง รวมถึงการเข้าใจระบบความคิดของผู้ให้ข้อมูล นำมาใช้ศึกษาชิ้นงานวิจัยนี้เพื่อนำข้อมูลกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจที่มีคุณภาพของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี เอชดี 36 มาอธิบายมิติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นระบบความคิด กระบวนการได้อย่างชัดเจน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ของสถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36” เป็นการวิจัยรูปแบบเชิงคุณภาพ ที่มุ่งศึกษากระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจ อันจะนำไปสู่คำตอบของ บทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชนด้านข้าวเศรษฐกิจ เพื่อนำเสนอออกอากาศผ่านสื่อโทรทัศน์ ท่ามกลางการแข่งขันของยุคที่สื่อดิจิทัลต่างก้าวเข้ามามีอิทธิพลอย่างต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยได้กำหนด แหล่งข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย รวมถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

สนามวิจัย

สนามวิจัยที่ใช้สำหรับศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ สถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36 ที่มีการผลิตข้าวเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการคัดเลือกสนามวิจัยแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนั้น จึง กำหนดเกณฑ์หรือคุณสมบัติของสถานีโทรทัศน์ที่จะมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ยังดำเนินการออกอากาศ ในช่องรายการโทรทัศน์ ภาคนิทัศน์ในระบบดิจิทัล (Digital TV) โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมี หน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้ตัวอย่างที่ถูกตรวจสอบมีความน่าเชื่อถือว่าได้รับการรับรองอย่าง ถูกต้อง
2. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียง หรือเคยได้รับรางวัล “รางวัลปวย อิงภากรณ์” จากสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ร่วมกับ ธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นรางวัลที่ได้รับการ ยอมรับจากสมาคมฯ ที่เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลควบคุมบุคลากรในสายงานการผลิตข้าว เศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจในประเทศไทย
3. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีการลงทุนในการพัฒนาเนื้อหาที่มีคุณภาพ เพื่อออกอากาศ ในระบบโทรทัศน์ดิจิทัลไม่ต่ำกว่าปีละ 1,000 ล้านบาท ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
4. มีอันดับเรตติ้งรวมของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัล เฉลี่ยอยู่ในกลุ่ม 12 อันดับแรกของ ช่องโทรทัศน์ที่ออกอากาศในระบบดิจิทัลจำนวน 24 ช่อง เพื่อให้เป็นที่ประจักษ์ว่าการออกอากาศนั้น ได้รับการยอมรับจากผู้เปิดรับชมข้าวเศรษฐกิจ
5. มีรายได้จากช่องทางโฆษณาในช่วง 3 ปีหลัง เข้ามาปีละไม่ต่ำกว่า 300 ล้านบาท

ดังนั้น จากคุณสมบัติของสถานีโทรทัศน์ที่จะมาเป็นตัวแทนกรณีศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า สถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ถือเป็นช่องที่เข้าเกณฑ์การคัดเลือกในทุกข้อ เนื่องจาก

1. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่เริ่มออกอากาศในระบบดิจิทัลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2556 ภายใต้การกำกับดูแลของ กสทช. 2. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับรางวัล ป่วย อิงภากรณ์ จากสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจมาเป็นระยะเวลาติดต่อกันถึง 3 ปี จนเป็นสถานีที่ได้รับการยอมรับในด้านข่าวเศรษฐกิจ 3. เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีการลงทุนมาต่อเนื่องยาวนาน รวมถึงเป็นช่องที่มีการลงทุนสูงที่สุดในกลุ่มทีวีดิจิทัลด้วยการใช้งบประมาณเฉลี่ยปีละ 1,000-2,000 ล้านบาท 4. พีพีทีวี มีอันดับเรตติ้งเฉลี่ยอยู่ที่อันดับ 10 และ 5. มีรายได้จากช่องทางการโฆษณาเข้ามาปีละ 300 ล้านบาท ฉะนั้นสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ถูกจัดว่าเป็นผู้ที่เข้าเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อเป็นกรณีศึกษาวิจัยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงได้ลงภาคสนามเบื้องต้นเพื่อติดต่อพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ เพื่อทำการขอสัมภาษณ์ทีมข่าวเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นผู้ผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจโดยตรงเพื่อทำการศึกษาต่อไป

การเข้าสู่สนามวิจัย

ก่อนการลงสนามวิจัย ผู้วิจัยได้ทดลองนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ไปทดลองใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นทีมข่าวเศรษฐกิจของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 จำนวน 1 ราย เพื่อทำการทดลองนำข้อมูลมาวิเคราะห์เบื้องต้น รวมถึงพัฒนาทักษะในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึกของผู้วิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้มีประสบการณ์การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงคำถามให้ออกมาเหมาะสมที่สุด หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไปพิจารณาขออนุมัติการรับรองจริยธรรมของโครงการวิจัย แล้วจึงนำไปใช้กับการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็น 4 กลุ่มด้วยกัน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากการคัดเลือกด้วยเกณฑ์ (Criteria) ตามที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่สามารถแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบ ไปจนถึงกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจ อีกทั้งสามารถอธิบายกรณีศึกษาในอดีตเพื่อให้ได้ข้อมูลในหลายมิติมากยิ่งขึ้นได้แก่ 1. กลุ่มบรรณาธิการระดับสูงผู้ซึ่งกำหนดทิศทางการข่าวเศรษฐกิจที่จะออกอากาศในแต่ละวัน 2. กลุ่มหัวหน้างานหรือผู้ช่วยบรรณาธิการผู้ดูแลภาพรวม ทำการตรวจสอบความถูกต้องไปจนถึงการช่วยปรับปรุงแก้ไขประเด็นข่าวก่อนออกอากาศ 3. กลุ่มผู้ดูแลกระบวนการผลิตเพื่อประกอบการออกอากาศ ภาพ เสียง กราฟิก กระบวนการตัดต่อ และ 4. กลุ่มระดับปฏิบัติการลงพื้นที่ทำข่าวภาคสนามที่จะเป็นส่วนสำคัญในการผลิตเนื้อหาข่าวเพื่อออกอากาศในแต่ละวัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง (Purposeful Selection) เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ตอบสนองกับจุดประสงค์การ

ศึกษาวิจัยมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล (Inclusion Criteria) ทั้ง 4 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. กลุ่มบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้ที่มีบทบาทกำหนดกลยุทธ์ทิศทางข่าวเศรษฐกิจภายในองค์กร โดยทำการสัมภาษณ์จำนวน 1 คน หรือจนกว่าจะได้รับข้อมูลที่มีความอิ่มตัว (Saturation Data) ซึ่งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าข่าวสูงสุดของสายข่าวเศรษฐกิจในสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36

1.2 เข้ารับตำแหน่งหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 3 ปี

1.3 มีระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ มหาวิทยาลัย จากสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรอง

1.4 กำลังดำรงตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่งในสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ

1.5 มีประสบการณ์ในสายอาชีพสื่อสารมวลชนมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

2. ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้มีบทบาทหน้าที่ ช่วยตรวจสอบเนื้อหา รวมถึงประเด็นข่าวที่จะมอบหมายให้ผู้สื่อข่าวแต่ละออกไปทำการผลิตชิ้นงานเพื่อออกอากาศ รวมถึงตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาออกอากาศ

2.1 ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยบรรณาธิการ ในสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36

2.2 เข้ารับตำแหน่งหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 2 ปี

2.3 มีประสบการณ์ในสายอาชีพสื่อสารมวลชนมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. ผู้ดูแลกระบวนการผลิต ผู้มีบทบาทหน้าที่ควบคุมการผลิตภาพ เสียง กราฟิก และวิธีการดำเนินรายการสู่การออกอากาศให้เกิดความน่าสนใจสอดคล้องกับเนื้อหาข่าวที่ถูกผลิตขึ้น

3.1 ดำรงตำแหน่งผู้ดูแลกระบวนการผลิต ในสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36

3.2 เข้ารับตำแหน่งหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 1 ปี

3.3 มีประสบการณ์ในสายอาชีพสื่อสารมวลชนมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

4. ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการลงพื้นที่ผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจ จาก การสัมภาษณ์ แปรรูปข้อมูลที่เกิดขึ้นมาประเด็นข่าวที่น่าสนใจ รวมถึงสร้างสรรค์เนื้อหาข่าวที่มีประโยชน์ต่อผู้รับชมข่าวเศรษฐกิจ

4.1 ดำรงตำแหน่งผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ในสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36

4.2 เข้ารับตำแหน่งหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 2 ปี

4.3 มีประสบการณ์ในสายอาชีพสื่อสารมวลชนมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

ตารางที่ 3.1: แสดงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แหล่งที่มา	ตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่	วิธีการ
บรรณาธิการ ข่าวเศรษฐกิจ	ดำรงตำแหน่งหัวหน้าข่าวสูงสุด ของสายข่าวเศรษฐกิจใน สถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 เข้ารับตำแหน่งหรือปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 3 ปี มี ระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ มหาบัณฑิต จากสถาบันการศึกษา ที่ได้รับการรับรอง กำลังดำรง ตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่งใน สมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ มีประสบการณ์ในสายอาชีพ สื่อสารมวลชนมาเป็นระยะเวลาไม่ ต่ำกว่า 10 ปี	ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความหมายใน การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	การ สัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Dept Interview)
		ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบใน การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 3 เพื่อศึกษากระบวนการใน การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 4 เพื่อศึกษารูปแบบในการ นำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ของ PPTV HD 36	
ผู้ช่วย บรรณาธิการ ข่าวเศรษฐกิจ	การคัดเลือกจากผู้ที่มี ประสบการณ์การทำงานข่าวเศรษฐกิจ มากกว่า 5 ปี และดำรง ตำแหน่งผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว เศรษฐกิจในปัจจุบัน	ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความหมายใน การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	การ สัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Dept Interview)
		ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบใน การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 3 เพื่อศึกษากระบวนการใน การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 4 เพื่อศึกษารูปแบบในการ นำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ของ PPTV HD 36	

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ): แสดงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แหล่งที่มา	ตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่	วิธีการ
ผู้ควบคุมการผลิตรายการ	การคัดเลือกบุคคลที่มีประสบการณ์การทำรายการข่าวไม่ต่ำกว่า 5 ปี และทำหน้าที่ผู้ควบคุมการผลิตรายการอยู่ในปัจจุบัน	ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความหมายในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview)
		ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 3 เพื่อศึกษากระบวนการในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 4 เพื่อศึกษารูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36	
ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ	การคัดเลือกบุคคล ที่มีประสบการณ์การทำข่าวเศรษฐกิจมาไม่ต่ำกว่า 3 ปี และทำหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน	ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความหมายในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview)
		ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 3 เพื่อศึกษากระบวนการในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของ PPTV HD 36	
		ข้อที่ 4 เพื่อศึกษารูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36	

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ ถูกจัดทำขึ้นในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ใช้แบบการศึกษาที่มุ่งรายละเอียด (Instrumental case study) ให้ลึกและรู้ทุกอย่างที่เป็นธรรมชาติของกรณีตัวอย่างและสิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด โดยตีความทำความเข้าใจกรณีตัวอย่าง ส่วนโครงสร้างคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ตรวจสอบให้แล้ว

3.1.1 แนวคำถามหลัก (Main Question)

เป็นรูปแบบคำถามที่ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้า เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและตอบโต้เกี่ยวกับความหมายของการวิจัย โดยประเด็นที่หยิบยกขึ้นมาตั้งคำถามจะเป็นเพียงแนวทางกว้างๆเท่านั้น (Interview Guide)

3.1.2 คำถามซีกเพื่อขอรายละเอียดเพิ่มเติมให้เกิดความชัดเจน (Probing Questions)

เป็นคำถามที่ตั้งขึ้นหลังจากมีการสอบถามหรือสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเบื้องต้นไปแล้ว แต่ยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจนเพียงพอ ข้อมูลที่ได้มายังไม่บรรลุจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ จึงจำเป็นต้องใช้คำถามซีกเพื่อลงลึกไปขอให้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและตรงประเด็น หรืออาจเป็นคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์แล้วเกิดการต่อยอดประเด็นใหม่ๆได้เพิ่มขึ้นจากประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในตอนต้น ซึ่งคำถามซีกเหล่านี้จะเป็นตัวช่วยให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น

ตารางที่ 3.2: ตารางแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก

ความมุ่งหมายการวิจัย	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	วิธีการ/เทคนิคการเก็บข้อมูล	แนวคำถามหลัก	คำถามซีก
เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36	ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1-4	การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)	คุณคิดว่ากระบวนการผลิตข่าวที่ดีเป็นอย่างไร	ขั้นตอนการผลิตข่าวเศรษฐกิจแต่ละประเภทของพีพีทีวีเป็นอย่างไร

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ): ตารางแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก

ความมุ่งหมาย การวิจัย	กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล	วิธีการ/ เทคนิคการ เก็บข้อมูล	แนวคำถามหลัก	คำถามชัก
เพื่อศึกษา กระบวนการในการ นำเสนอข่าว เศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ของ PPTV HD 36	ผู้ให้ข้อมูล หลักกลุ่ม ที่ 1-4	การ สัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview)	องค์ประกอบของข่าว เศรษฐกิจที่ดีเป็น อย่างไร	องค์ประกอบใด เป็นการจัด มาตรฐานการผลิต ในทุกชิ้นงาน
เพื่อศึกษารูปแบบใน การนำเสนอข่าว เศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ของ PPTV HD 36			รูปแบบการผลิตข่าว เศรษฐกิจของพีพีทีวี เป็นอย่างไร	รูปแบบของพีพีทีวี มีกี่ประเภท แบ่งเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด
เพื่อเข้าใจบริบทของ การสื่อข่าวในยุค ดิจิทัล			การต่อยอดข่าว เศรษฐกิจในยุคดิจิทัล เป็นอย่างไร	ช่องทางใดที่มีการ ต่อยอด เพราะเหตุ ใด
เพื่อต่อยอดข้อมูลที่ ได้รับให้มีความเข้าใจ ในหลากหลายมิติ			ความแตกต่างของข่าว เศรษฐกิจจากพีพีทีวี กับสื่ออื่นเป็นอย่างไร	กระบวนการหรือ ขั้นตอนใดที่ส่งผล ให้เกิดความ แตกต่างขึ้น

อุปกรณ์ภาคสนาม ถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างมากในการช่วยนักวิจัยเชิงคุณภาพทำการเก็บรวบรวม บันทึกข้อมูล ป้องกันการตกหล่นของข้อมูล ไปจนถึงความรัดกุมในข้อผิดพลาด หากมีข้อสงสัยในข้อมูลบางประการ รวมถึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกล่าวมา แล้วนำมาตีความอย่างละเอียดจากการดูลักษณะสีหน้า แววตา พฤติกรรมที่แสดงออกจริงจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยอุปกรณ์ที่ผู้วิจัยเลือกใช้มีดังต่อไปนี้

1. สมุดจดบันทึก ผู้วิจัยนำสมุดบันทึกมาเป็นอุปกรณ์จดรายละเอียดข้อมูลที่ได้รับจากสนาามวิจัย ทั้งการบันทึกข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลบอกในขณะสัมภาษณ์ และพฤติกรรมด้านกายภาพที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ต่อไป

2. เครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องบันทึกเสียงมาเป็นอุปกรณ์เก็บรายละเอียด ข้อมูลที่ได้รับในระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อป้องกันการความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในขณะจดบันทึก ซึ่งใน ทุกครั้งผู้วิจัยจะขออนุญาตทำการบันทึกก่อนการเริ่มสัมภาษณ์ทุกครั้ง

3. กล้องบันทึกภาพ ผู้วิจัยใช้กล้องถ่ายภาพทำการบันทึกหลักฐานการสัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูลในทุกครั้ง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งภาพสถานที่ บรรยากาศแวดล้อม ในสนามวิจัยที่ทำการศึกษา โดยจะขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลก่อนในทุกครั้ง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเริ่มตั้งแต่การสร้าง ความสัมพันธ์ (Rapport) ด้วยการแนะนำตัวและสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกแก่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิด ความประทับใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลตามที่ผู้วิจัยต้องการ เช่น สสำรวจโครงสร้างองค์การการผลิต ชาวเศรษฐกิจของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ว่ามีการแบ่งฝ่ายการทำงานอย่างไร แล้วนำข้อมูล เหล่านี้มาระบุผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ ทำความเข้าใจถึงกระบวนการ องค์ประกอบ และรูปแบบ ให้ เข้าใจถึงบริบทการทำงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Dept Interview) เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลถึงกระบวนการผลิตชาวเศรษฐกิจของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี เอชดี 36

ซึ่งภายหลังการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำ ข้อมูลมาสังเคราะห์ และทำการนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทำการตรวจสอบความ น่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาให้เกิดความเที่ยงตรง (Credibility) รวมถึงเป็นการยืนยันผล (Confirmability) ของข้อมูลที่ได้รับว่าถูกต้องตามที่ผู้ให้ข้อมูลตอบมาหรือไม่

3.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

กระบวนการหรือแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ถูกแบ่ง ออกเป็น 2 แนวทาง คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และส่ง หนังสือถึงบรรณาธิการข่าว เพื่อนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ทำการขอเวลาสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประมาณ 1 ชั่วโมง

3.3.2 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่ได้นัดหมาย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบเชิงลึก (In-Dept Interview) ประกอบการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

3.3.3 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์การจัดทำงานวิจัย รวมถึงรายละเอียดเบื้องต้นใน การทำวิจัยให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักทราบ พร้อมทั้งขออนุญาตอัดเทปบันทึกการสนทนาระหว่างการ สัมภาษณ์ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการวิจัยครั้งนี้

3.3.4 ผู้วิจัยเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยชุดคำถามที่เตรียมมา พร้อมกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นในประเด็นอื่นๆ ที่เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลอันครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

เมื่อทำการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึกให้แก่ผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้ยังขอข้อมูลอ้างอิงอื่นๆ เพื่อเช็คความถูกต้องขอข้อมูลที่รับมา เพื่อตรวจสอบอีกครั้งจนครบถ้วน

3.4 การจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทั้งเทปบันทึกเสียง การจดบันทึก มารวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษร แล้วจำแนกเนื้อหาของบทสัมภาษณ์ออกมาเป็นประเด็นต่างๆ ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ตีความ วิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทั้งการจัดหมวดหมู่ ลำดับความสำคัญ และประมวลผลเข้าด้วยกัน เพื่อหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตามวัตถุประสงค์วิธีการของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจมีการลดทอนข้อมูล กลั่นกรองนำใจความสำคัญของข้อมูลที่ได้รับมาจัดให้เป็นระเบียบวิธีคิด จากนั้นสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ โดยนำแนวความคิดกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาอภิปรายและหาข้อสรุปเป็นรูปแบบ (Model) กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 ต่อการนำเสนอรายการข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ทั้งนี้จะมีการตรวจสอบหาข้อสรุปหรือความหมายที่ได้รับว่ามีความถูกต้อง เชื่อถือได้เพียงใด

3.5 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยทำการพิสูจน์ความถูกต้องผ่านกระบวนการยืนยันผล (Confirm Ability) ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาจัดทำวิจัย เนื่องจากการส่งผลให้ข้อมูลที่ทำการศึกษามาได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำให้ผลของการวิจัยเป็นที่ยอมรับ รวมถึงสามารถทำการถ่ายโอนผลการศึกษาวิจัย (Transferability) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มุ่งหวังเพียงอ้างอิงถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มเดียว แต่คาดหวังว่าจะสามารถนำข้อมูลการศึกษาวิจัยที่ได้รับไปปรับใช้กับสภาพการณ์บริบทที่มีความคล้ายคลึงกันได้ ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.5.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ได้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบพิจารณา

3.5.2 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ

นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับตัวอย่างที่เป็นผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ จำนวน 1 ราย เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนาทักษะการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของผู้วิจัย รวมถึงมีการปรับปรุงแนวทางคำถามให้ครอบคลุมตามประเด็นปัญหาและจุดประสงค์ของการวิจัยให้เหมาะสมก่อนลงพื้นที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Credibility) โดยใช้ในการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ผ่านวิธีการสะท้อนข้อมูลกลับไปยังผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) ผู้วิจัยจะสามารถตรวจสอบได้ขณะสัมภาษณ์ ระหว่างการหยุดพักหลังพูดคุยเพื่อทบทวนคำตอบจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ว่าความเข้าใจของผู้วิจัยถูกต้องตามมิติข้อมูลที่ได้รับ หากพบว่ามิข้อมูลความเข้าใจส่วนใดที่คลาดเคลื่อนไม่ตรงกับทิศทางที่ผู้ให้ข้อมูลพยายามสื่อจะสามารถแก้ไขได้ทันเวลา แม้หลังจากจบกระบวนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยยังสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบได้อีกครั้งหนึ่ง จนกว่าข้อมูลที่ได้รับจะมีความอิมตัวช่องข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการตรวจสอบสามเส้าจากหลายแหล่งข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ผ่านการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความแตกต่างกันในตำแหน่งหรือสถานะ (Data Triangulation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักตั้งแต่บรรณาธิการ ไปจนถึงผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจที่ปฏิบัติหน้าที่ภาคสนามว่ามีข้อมูลใดที่ตรงกันอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ยังได้ทำการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ด้วยการเก็บข้อมูลเรื่องเดียวกันในหลายวิธี เช่น การสอบถามข้อมูลพร้อมกับการสังเกตผู้ให้ข้อมูลจาก สีน้า แววดา ท่าทาง กริยาที่แสดงออก ไปจนถึงน้ำเสียงของผู้ให้ข้อมูลขณะนั้นๆ ว่ามีความหนักแน่น สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ตอบมามากน้อยเพียงใด

3.6 การปกป้องสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล

การปกป้องสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี รวมถึงเจาะจงองค์การที่ทำการศึกษา จำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลประวัติการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ รายละเอียดส่วนบุคคลบางส่วน จึงต้องมีการปกป้องสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล สำหรับหัวข้อการวิจัยจะต้องผ่านการอนุมัติจากคณาจารย์ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลทุกท่านก่อนการเก็บข้อมูลทุกครั้ง แม้จะได้รับอนุญาต แต่เพื่อเป็นการปกป้องพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจะขอยกเว้นการระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลอย่างเฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้กับผู้ให้ข้อมูลทำการซักถามข้อสงสัยทุกประการก่อนการตัดสินใจให้คำตอบใด ๆ ด้วยความสมัครใจเท่านั้น และหากคำถามใดผู้ให้ข้อมูลไม่ยินดีที่จะตอบ ผู้ให้ข้อมูลสามารถที่จะแจ้งกับผู้วิจัยได้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบและกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36)” ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ด้วยงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการหากรณีศึกษา (Case Study) และใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งระดับบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ จนถึงระดับโปรดิวเซอร์ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อทำความเข้าใจ องค์ประกอบ กระบวนการในการนำเสนอ และรูปแบบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจ ของช่อง PPTV HD 36 โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ผลิตเนื้อหาข่าว

ในส่วนนี้เป็นการศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล อันประกอบด้วย องค์ประกอบ รูปแบบ และกระบวนการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจของช่อง PPTV HD 36 ในมุมมองของบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ และโปรดิวเซอร์ผู้ควบคุมการผลิตรายการ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 4.1 ความหมายการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี
- 4.2 องค์ประกอบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี
- 4.3 รูปแบบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี
- 4.4 กระบวนการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ผลิตเนื้อหาข่าว

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการหากรณีศึกษา (Case Study) ที่ตัวอย่างเป็นตัวแทนของกรณีการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยพิจารณาตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ และผู้ควบคุมการผลิตรายการ สำหรับการศึกษานี้ได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ซึ่งชื่อของผู้ให้ข้อมูลที่ปรากฏในงานวิจัยเป็นนามสมมติทั้งหมด ไม่ใช่ชื่อจริงของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักรวมทั้งสิ้น 4 คน ที่เป็นสมาชิกของช่อง PPTV HD 36 โดยตรง แบ่งเป็นระดับหัวหน้าข่าวเศรษฐกิจ หรือบรรณาธิการ ข่าวเศรษฐกิจ จำนวน 1 คน ระดับรองบรรณาธิการ หรือผู้ช่วยบรรณาธิการ จำนวน 1 คน ผู้ควบคุมการผลิตรายการ หรือโปรดิวเซอร์รายการ จำนวน 1 คน และผู้สื่อข่าวจำนวน 1 คน ดังตาราง

ตารางที่ 4.1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ระดับการทำงาน	ฝ่ายการทำงาน	นามสมมติ
หัวหน้างาน	ฝ่ายบริหาร	นายธิโรชาติ
รองหัวหน้างาน	ฝ่ายข่าว	นายศิริโชค
หัวหน้างาน	ฝ่ายผลิต	นางปัทมา
พนักงาน	ผู้สื่อข่าว	นางสาวมาริษา

4.1. ความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี

การนำเสนอข่าว เป็นสิ่งที่มีผู้ให้ความหมายค่านิยมไว้อยู่เดิมแล้ว โดยเฉพาะนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ไปจนถึงสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับแวดวงวิชาการ แต่ยังไม่เคยพบผู้ที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลโดยแท้จริง ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงไม่นำความหมายของการผลิต การนำเสนอ ที่เคยมีอยู่เดิมมาเป็นแกนหลักในแนวคิด เพื่อที่จะเปิดรับความเข้าใจ ความหมายของการนำเสนอข่าวโดยเฉพาะ ข่าวเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เท่านั้น โดยให้มาจากมุมมองของผู้ที่ทำงานในองค์กรอย่างแท้จริง เป็นการสะท้อนแนวคิด ความเชื่อ หลักการ และประสบการณ์ในการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นให้ได้ชัดเจนที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่เข้าใจ บริบทการทำงานในแวดวงข่าวที่ต้องปรับตัวอยู่ในทุกช่วงเวลา ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของพีพีทีวี ประกอบไปด้วย 3 ประการ ได้แก่ 1. การนำเสนอที่รวดเร็วทันเหตุการณ์ 2. เนื้อหาที่มีความถูกต้องง่ายต่อความเข้าใจ และ 3. มีการต่อยอดในแพลตฟอร์มอื่นๆ

4.1.1 การนำเสนอที่รวดเร็วทันเหตุการณ์

การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจที่ในยุคดิจิทัล คือ การที่สื่อมวลชนทำการผลิตข่าวที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจปากท้องของประชาชน ที่มีความรวดเร็วทันต่อการเปลี่ยนแปลง ความชอบของ

กลุ่มเป้าหมายให้ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน เพื่อดึงดูดความสนใจและให้เข้าใจง่ายมากขึ้น

“จะต้องมีการนำเสนอข่าวที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน เนื่องจากกว่าในเวลานี้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว แทบจะรายวินาที” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“การนำเทคโนโลยีที่มีในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ นำเสนอข่าว ซึ่งส่งผลให้การนำเสนอข้อมูลข่าวมีความไวยิ่งขึ้น ฉะนั้นมันต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

4.1.2 เนื้อหาที่นำเสนอจะต้องง่ายต่อการเข้าใจ

เนื้อหาข่าว คือ หัวใจหลักในการส่งข้อมูลถึงผู้รับสาร หรือคนดูโทรทัศน์ ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องทำให้เข้าใจได้ทันที ไม่ต้องขบคิดหรือเกิดความสงสัยต่อ ทุกข่าวจึงต้องผ่านกระบวนการย่อสารออกมาให้ถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ไม่ซับซ้อน รวมถึงมีอรรถรส

“เนื้อหาข่าวสารที่นำเสนอจะต้องไม่ใช่เรื่องที่ต้องป็นบันไดดู หรือต้องมีความรู้ระดับเรียนเศรษฐศาสตร์มาถึงจะเข้าใจ แต่มันต้องเป็นเนื้อหาที่ชาวบ้านธรรมดาที่ฟังก็ต้องเข้าใจเช่นกัน” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“ต้องนำมาผ่านกระบวนการย่อสารออกมาให้ง่าย เพื่อให้เข้าใจถึงคน” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“เพื่อให้คนดูหรือผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย ถูกต้อง ไม่ซับซ้อน และรวมถึงมีอรรถรส ในข่าวเศรษฐกิจนั้นๆ และใช้กราฟิกช่วยเพื่อให้เห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรมและเข้าใจง่าย ชัดเจนมากขึ้น” (ปกขนิณ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

4.1.3 เนื้อหาถูกนำเสนอต่อยอดในแพลตฟอร์มอื่นๆ

เนื้อหาที่ถูกสร้างในยุคดิจิทัลนั้น หลีกหนีไม่พ้นการต่อยอดในแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น เมื่อมีการถ่ายทอดรายงานสดผ่านโทรทัศน์ เว็บไซต์ออนไลน์ของพีพีทีวีจะต่อยอดการออกอากาศไปยังแพลตฟอร์มอื่นๆ เพื่อให้เกิดการเข้าถึงผู้รับสาร โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นปัจจัยสำคัญอันส่งผลให้เนื้อหาถูกส่งต่อ เผยแพร่ต่อไปภายนอกได้อย่างรวดเร็วในแพลตฟอร์มของพีพีทีวี

“ผ่านแพลตฟอร์มต่างๆมีหลอมรวมกัน ต่อยอดกัน เช่น ทีวีออกอากาศ มีการรายงานสด ออนไลน์ก็จะต้องต่อยอด” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“แล้วก็การต่อยอดข้ามแพลตฟอร์ม ทีวี-ออนไลน์ อะไรแบบนี้” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“ต้องใช้เครื่องมือที่เป็นดิจิทัลอย่างเช่น สมาร์ทโฟน แพลตฟอร์มต่างๆที่มีการเข้าถึง จากกลุ่มคนที่หลากหลาย” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

จากการให้ความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี เอชดี 36 ของบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ และผู้ควบคุมการผลิตของสถานีข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล จะต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจที่ผลิตสู่การออกอากาศอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ เนื้อหาที่มีความถูกต้อง กระชับง่ายต่อความเข้าใจของผู้รับชม และมีการต่อยอดในแพลตฟอร์มอื่นๆ ต่อยอดจากช่องทางหลัก อย่างโทรทัศน์ ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าความหมายของข่าวการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล คือ การผลิตเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเงินการลงทุนหรือวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ที่มีการนำเสนอ อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ซึ่งเนื้อหาของข่าวจะต้องผ่านกระบวนการย่อยสารให้เกิดความเข้าใจง่าย และนำไปสู่การต่อยอดในแพลตฟอร์มอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 องค์ประกอบของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบของการผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลนี้ เป็นการศึกษาส่วนประกอบ สำคัญที่มีผลต่อการผลิตข่าวเศรษฐกิจของทีมข่าว พีพีทีวี เอชดี 36 ให้เกิดเป็นเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจที่มี คุณภาพตามการรับรู้ของทีมผู้ผลิตเนื้อหาที่เป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบองค์ประกอบของการของ การรังสรรค์ข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของผู้ให้ข้อมูลหลักอยู่ 4 ข้อ ประกอบด้วย 1. ความถูกต้องของ เนื้อหาข่าว คุณค่าความเป็นข่าว 2. ทีมงานที่มีความสร้างสรรค์ 3. ระบบเทคโนโลยีการผลิตและ ออกอากาศที่ทันสมัย และ 4. ประเด็นของข่าวต้องตรงกับความต้องการของผู้รับชมในกลุ่มออนไลน์ ดังนี้

4.2.1 ความถูกต้อง จรรยาบรรณ คุณค่าข่าว และประโยชน์ของคนดู คือหัวใจ

ในส่วนขององค์ประกอบที่ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 ท่านให้ข้อมูลตรงกัน คือ เรื่องของความ ถูกต้อง เนื่องจากเป็นหลักสำคัญในการนำเสนอข่าวที่สะท้อนถึงความเป็นมืออาชีพ แต่ไม่ใช่เพียงแค่ ความถูกต้องของเนื้อหาข่าวเท่านั้น เพราะมีหลายกรณีที่สื่อนำเสนอแล้วส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต การทำงาน ครอบครัว แรงสะท้อนทางสังคมต่อแหล่งข่าวที่ถูกนำเสนอ เช่น กรณีการได้รับเงินบริจาค ของคุณลุงท่านหนึ่งที่ได้รับเงินสูงถึง 8 ล้านบาท แต่ภายหลังกลับถูกแรงต้านทางสังคม จนเกิดปัญหา ตาม ฉะนั้นองค์ประกอบสำคัญอันจะขาดไปไม่ได้ คือ ความน่าเชื่อถือ จรรยาบรรณสื่อ คุณค่าของข่าว ที่ผลิตขึ้นทุกชิ้นจะต้องเกิดประโยชน์กับผู้รับชม จึงถือเป็นหัวใจหลักขององค์ประกอบในการนำเสนอ ข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี

“ความถูกต้องของเนื้อหาข่าวสาร หลักการนำเสนอข่าว คุณค่าความเป็นข่าว ความ ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นยุคไหนก็จะตกหล่นไม่ได้เลย หรือพูดง่าย ๆ ก็ความเป็นมืออาชีพนั่นแหละ

เพราะข่าวมันอยู่ได้ด้วยความน่าเชื่อถือ เราสื่อสารอะไรออกไปก็มีผลต่อชีวิตคน เราบอกข้อมูล บางอย่างที่เขาได้ประโยชน์ ข่าวเศรษฐกิจที่เขาได้ฟังอาจจะเป็นโอกาสที่เปลี่ยนชีวิตคนๆหนึ่งไปเลยก็ได้ อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ แหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของวงการข่าว ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ ความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะแหล่งข่าวที่ถูกต้องสื่อสารอะไรออกไปนั้น มันส่งผลต่อทั้งข่าว สถานี ต่อสังคม และประเทศชาติ หากแหล่งข่าวไม่น่าเชื่อถือหรือไม่ตรงกับสายข่าวต่างๆ ความน่าเชื่อถือของ ข่าวก็จะถูกลดทอนลงไป แถมมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานีด้วย” (อิริโซติ (นามสมมติ), การสื่อสาร ส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“แล้วก็อย่างที่พีเน้นตลอดแหละ ความถูกต้อง ข่าวมันไม่ควรจะผิด เพราะมัน กระแทกกับคนจำนวนมาก ปฏิเสธไม่ได้หรอกทุกวันนี้แข่งกันเร็วก็มีพลาด แต่ข่าวอยู่ได้ด้วย ความ น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ที่สำคัญคือประโยชน์ต่อคนดู คือคำตอบแรกเลย คนดูได้อะไรจากข่าวที่เราผลิต ออกไป บางครั้งหากทำไม่ดีมันก็เกิดเป็นผลเสียได้ อย่างกรณีของคุณลุงท่านหนึ่งได้รับเงินบริจาคสูงถึง 8 ล้านบาท แต่ภายหลังถูกแรงต่อต้านจากสังคม เกิดกรณีปัญหาจนวิถีชีวิตของคุณลุงผู้ที่ถูกนำเสนอ เปลี่ยนไป ก็เป็นเรื่องที่ต้องระวัง” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“ความถูกต้องของเนื้อหาข่าวสาร หลักการ แล้วก็คุณค่าของข่าว เรื่องนี้ยังก็เป็น สิ่งที่ยังไม่ได้ และประโยชน์ที่คนดูเขารับชมข่าวเราแล้วอะ ครึ่งชั่วโมงที่เขาดูรายการเรา เขาได้ ประโยชน์อะไร อย่างว่าแต่ครึ่งชั่วโมงเลย ข่าวเดียว 3-4 นาที มันก็สำคัญมากนะ ฉะนั้นสื่อต้องเป็น กลางที่สุด เพราะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือ จรรยาบรรณสื่อ และข้อมูล เนื้อหาข่าว และการแปลงสาร จากข้อมูล คอนเทนต์ ให้เป็นภาพข่าว อาจจะเป็นภาพอินสแตแกรม กราฟิก จำลองเหตุการณ์ หรืออื่นๆ ที่ สามารถจับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม ถูกต้อง ชัดเจน ให้ความรู้ เป็นประโยชน์ต่อคนดูอย่างมากที่สุด” (ปักซิณ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“ที่ขาดไม่ได้เรารู้อยู่แล้ว เรื่องความถูกต้องอะเนอะ มันสำคัญมากจริงๆน้อง คุณค่าความเป็นข่าวของชิ้นงานที่เราจะนำเสนอมันต้องมีในตัวเองด้วย ส่วนเรื่องความน่าเชื่อถือ ถ้า เกิดภาพผิดอีกหน้าไม่ตรงกับสิ่งที่พูดการแสดงทัศนคติ สมมุติเราพูดถึงผู้บริหารคนนี้ แล้วหน้ายังไม่ใช่ มันทำให้เขาดูไม่มีน้ำหนัก คนดูบอกว่าคนนี่คือใครมันควรจะเป็นการโค้ชชิ่งคนนั้นจริงๆ มันเป็น หายนะของข่าวเศรษฐกิจเลยนะ อีกอย่างคือแหล่งข่าว ที่ช่องเรารู้ที่อยู่ว่าเน้นปล่อยเสียงแทบทุกข่าว เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข่าวที่ทำ” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.2.2 ทีมงานผู้ผลิตเนื้อหาที่มีความสร้างสรรค์

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการผลิตเนื้อหาข่าว คือ การมีบุคลากรในทีมที่มีความรู้ ความสามารถ ตอบสนองกับเป้าหมายขององค์กรที่ต้องการเนื้อหาข่าวที่มีความสร้างสรรค์ จึงปฏิเสธ

ไม่ได้ว่าบุคลากรในทีมต้องมีความคิดทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ในการผลิตชิ้นงานและปรับตัวเข้ากับยุคสมัยได้ ซึ่งจะเป็นการตอกย้ำให้เนื้อหาที่ออกอากาศมีสีสันความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

“ทีมข่าวเศรษฐกิจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ตรงนี้พี่ถือว่าจำเป็นมากๆเลยนะ เพราะสมาชิกที่คัดเข้ามา พี่จะสกรีนเยอะมากๆ เพราะเวลาเป็นสมาชิกในทีมแล้ว การผลิตเนื้อหาเราจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ความสร้างสรรค์ต้องมีเพื่อให้สีสันในการนำเสนอข่าวมีความทันสมัยและหลากหลาย เวลาเขียนข่าวพี่ก็ให้อิสระเต็มที่ ไม่ต้องมีฟอร์ทแมตที่ตายตัว แค่ต้องยึดประโยชน์คนดูเพิ่มความคืดที่พี่เข้าไป ข่าวยุคนี้มันแค่รายงาน 5W 1H เหมือนแต่ก่อนไม่พอแล้ว ดูข่าวเศรษฐกิจก็ต้องสนุกด้วย ย้อนกลับมาที่คำถาม พี่เลยบอกได้ว่า ทีมงานต้องมีความสร้างสรรค์ ตอบโจทย์กับเทคโนโลยี แล้วก็ปรับตัวได้” (อิริชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“พี่มองว่าเรื่องทัศนคติของคนในทีมมีผลกับการทำงานมากนะ เราต้องการเป็นผู้ผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพ เนื้อหาที่สร้างสรรค์ คือ มีประโยชน์และไม่น่าเบื่อ แต่การทำแบบนั้นได้ก็ต้องมีสมาชิกที่มีทัศนคติตรงกันก่อน ที่เรียกว่าความคิดเชิงสร้างสรรค์ ปรับตัวได้เร็ว เพราะงานข่าวมันเปลี่ยนแปลงกันได้ตลอดเวลา เรากำหนดไม่ได้ว่าแหล่งข่าวจะเป็นอย่างไร หรือหน้างานต้องเจออะไรบ้าง” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“ทีมงาน หรือคนที่ทำงานด้วยกันนี้มีผลมากเลยจ้ะ เพราะนโยบายมาเป็นฟรีเมียมคอนเทนต์แล้ว ทุกอย่างหน้าจอลงมาสวยงามอย่างเดียวนั้นไม่พอ เนื้อหาต้องสร้างสรรค์ด้วย สมาชิกในทีมทุกคนก็ต้องมีแนวคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกันก่อน เริ่มต้นด้วยทัศนคติ พร้อมปรับตัวเรียนรู้วิถีทางของมัน ถึงจะสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้ดีนะพี่คิดว่าแบบนั้น” (มาริษา (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.2.3 ระบบเทคโนโลยีการผลิตและออกอากาศที่ทันสมัย

ระบบเทคโนโลยีการผลิตและออกอากาศต่างๆ เป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ทีมข่าว เพื่อให้บุคลากรได้ผลิตเนื้อหาออกมาได้อย่างรวดเร็วทันต่อการแข่งขัน เริ่มจากระบบการถ่ายทอดสดสัญญาณ จะใช้ระบบ LiveU ที่มีความสะดวกในการส่งสัญญาณเพื่อออกอากาศ ระบบการพิมพ์ข่าว ไปจนถึงระบบการตัดต่อ ก็จะต้องมีความสะดวกรวดเร็วทันต่อยุคสมัยที่ตอบโจทย์กับยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“การจะผลิตข่าวสารในยุคดิจิทัลที่การแข่งขันมันรวดเร็วมากๆ ทีมงานของเราก็ต้องมีอุปกรณ์ที่รองรับด้วย อย่างการถ่ายทอดสด การส่งภาพ จะใช้ระบบ Live U ที่สะดวกในการใช้งาน แค่เสียบสายสัญญาณภาพจากกล้อง ก็ส่งสัญญาณสดไปถึงห้องส่งพร้อมออกอากาศได้ทันที ระบบการพิมพ์ข่าว Octopus ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงทีมงานทั้งหมดเป็นหนึ่งเดียวในการจัดการเนื้อหาข่าว ใ้กราฟิก ให้ทุกส่วนการทำงานเชื่อมกันหมด พวกนี้พี่ว่าเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่าต้องมีในยุคดิจิทัล” (อิริชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“ออฟฟิศเราก็จะมีระบบ Octopus ที่ผู้สื่อข่าวสามารถพิมพ์ข่าวส่งเข้ามาในระบบ โปรแกรมของสถานีได้ทันที หรือกรณีเร่งด่วนมากแอฟพลิเคชั่น ไลน์ ก็เป็นอีกทางเลือกที่สามารถส่งให้ กอง บก. ตรวจสอบเนื้อหาข่าว หรือสามารถถ่ายวิดีโอแล้วส่งภาพเข้ามาได้ทันที เทคโนโลยีพวกนี้จำเป็น มากๆ เพราะต้องยอมรับเลยว่าการแข่งขันมันสูง สำนักข่าวในทุกวันนี้ผุดขึ้นมาแข่งกันเหมือนดอกเห็ด เมื่อก่อนไม่แข่งกันขนาดนี้เพราะมีไม่กี่ช่อง แต่นี้แค่ทีวีก็มีถึง 24 ช่องแล้ว” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การ สือสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“ระบบตัดต่อของเราก็ต้องมีเทคโนโลยีที่ดีพอ อย่างที่เราใช้โปรแกรมตัดต่อของ EDIUS ซึ่งถือเป็นมาตรฐานที่รองรับหลายระบบ การส่งภาพด้วย LiveU เข้ามาก็มีความรวดเร็ว พิมพ์ ข่าวก็เห็นสกริปจากในระบบได้ ระบบพวกนี้มันต้องมีการลงทุนไปด้วยกันขาดไม่หยอก” (ปักซิณ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“ทีมข่าวเศรษฐกิจของเราจะต้องมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานด้วย อย่างโน้ตบุ๊ก หรือ มือถือ ก็ต้องมีโปรแกรมตัดต่อ โปรแกรมส่งภาพ Filezila ที่จะส่งภาพเข้าระบบได้ทันทีหากเป็นงานที่มี เวลา แต่งงานวันไหนที่เห็นว่าเป็นหมายด่วน ก็ต้องพกอุปกรณ์ส่งสัญญาณภาพ LiveU ไปด้วย ฉะนั้น เราก็ต้องใช้เครื่องมือที่เป็นดิจิทัลด้วย” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.2.4 ประเด็นข่าวต้องตรงกับความต้องการของผู้รับชมในออนไลน์

การคัดเลือกประเด็นข่าวให้ตรงกับความต้องการของผู้รับชมในช่องทางออนไลน์ คือ การนำเสนอข่าวทุกยุคสมัย สิ่งที่เป็นหัวใจหลักคือประเด็นความเป็นข่าว ซึ่งในปัจจุบันช่องทาง การออกอากาศเพิ่มขึ้นจากในอดีตเป็นจำนวนมาก เช่น เฟซบุ๊ก ยูทูบ เว็บไซต์ ที่ต่างเข้ามามีบทบาท ต่อผู้เปิดรับชมเนื้อหาของสถานีมากขึ้น จึงส่งผลให้การคัดเลือกประเด็นข่าวในปัจจุบันต้องตรงกับ ความต้องการของผู้รับชมในช่องทางออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์ด้วยในเวลาเดียวกัน

“สิ่งที่เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ ฟ้าว่าเป็นเรื่องประเด็นข่าวนะ เพราะไม่ใช่แค่ ความถูกต้องของข่าวเท่านั้น ปัจจุบันไม่ใช่แค่ออกอากาศบนทีวีแล้วจบเหมือนแต่ก่อน ข่าวหลักที่ ออกอากาศในทีวีก็ต้องต่อยอดไปในแพลตฟอร์มอื่นด้วย อย่าง เฟซบุ๊ก ยูทูบ เว็บไซต์ ประเด็นที่เป็น หัวใจสำคัญมันต้องทักกับคนดูเหล่านั้นด้วย” (อิริชติ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“ประเด็นการออกอากาศมันต้องตรงกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วก็กลยุทธ์ของช่องด้วย เราเป็นข่าวในยุคดิจิทัล ก็ต้องถูกต่อยอดไปในโลกออนไลน์ วิธีการคิดประเด็นเราเลยต้องวางแผนมาก ขึ้น ว่าอันไหนคนในออนไลน์จะชอบด้วย” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“หลังๆที่ชื่องก็ยิ่งเน้นเป็นพิเศษถึงการต่อยอดในออนไลน์ โลกโซเซียลกับข่าวหลัก มันต้องไปคู่กัน” (ปักซิณ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

ดังนั้น องค์ประกอบของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล จึงจำเป็นจะต้องประกอบด้วย 1) ความถูกต้องของเนื้อหาข่าวสาว คุณค่าความเป็นข่าว 2) ทีมงานที่มีความสร้างสรรค์ 3) ระบบเทคโนโลยีการผลิตและออกอากาศที่ทันสมัย และ 4) ประเด็นของข่าวต้องตรงกับความ ต้องการของผู้รับชมในออนไลน์

4.3 รูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

จากคำบอกเล่าของทีมข่าวพีพีทีวี ตั้งแต่ระดับบรรณาธิการจนถึงผู้สื่อข่าว พบว่า รูปแบบของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี ผ่านสื่อโทรทัศน์ถูกแบ่งเป็น 4 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ 1. การรายงานข่าว 2. การรายงานสด 3. สกู๊ปข่าวหรือสัมภาษณ์พิเศษ และ 4. สารคดีเชิงข่าว โดยมีรายละเอียดของแต่ละรูปแบบการนำเสนอต่อไปนี้

4.3.1 รายงานข่าว

รายงานข่าว คือ รูปแบบเนื้อหาการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจ โดยทำการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นใหม่ๆ หรือกำลังอยู่ในความสนใจขณะนั้น เช่น รายงานความคืบหน้ามาตรการของรัฐ แนวความคิดเห็นของบุคคลสำคัญ โดยประเด็นในแต่ละวันจะปรับเปลี่ยนไปตามความสำคัญของข่าว ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอเป็นรายงานข่าวจากภาคสนาม ส่งเป็นสคริปเข้าไปให้แก่ผู้ประกาศทำการ เผยแพร่สู่การออกอากาศ

“อย่างแรกเลยคือ การรายงานข่าว หรือ ข่าวอ่าน นั้นแหละ เป็นรูปแบบหลักที่ทุกช่องใช้กันเลย ของเราที่ทำข่าวเศรษฐกิจก็จะรายงานความคืบหน้ามาตรการ ความคิดเห็นของบุคคลสำคัญ ตัวเลขสำคัญ อย่างการส่งออก เงินทุนของประเทศ แต่ทิศทางของข่าวไม่ได้กำหนดตายตัว อะไรที่มันเป็นเรื่องของคนดูนั้นแหละคือสิ่งที่เราทำ วันไหนตลาดหุ้นไทยมีความเคลื่อนไหวใหญ่ๆ เงินทุนไหลเข้า-ออก เป็นหมื่นล้าน คนต้องรู้เราก็นำเสนอ แต่วันไหนไข้โก๋ขาดตลาด ผู้บริโภคเดือดร้อน เราก็ไปหาคำตอบมารายงานให้คนดูว่า อะไรเป็นอย่างไร เพราะอะไร ซึ่งการนำเสนอข่าวจะต้องมีความทันสมัย กระชับ เป็นประโยชน์ต่อผู้ชม ส่วนเรื่องรูปแบบการทำงานก็เหมือนที่เล่าไปช่วงแรกๆ ที่พีพีเน้นย้ำตลอด คือ เนื้อหาเข้าใจง่าย” (อิริชติ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“รูปแบบพีคไม่ต้องเล่าเยอะเนอะ อันดับแรกเลยก็ข่าวอ่านที่ทำกันทุกวัน การรายงานข่าว รายงานสถานการณ์ แต่พอเป็นเศรษฐกิจจะปรับขึ้นมาหน่อย มีข้อมูลที่แม้จะไม่ใช่ว่าเหตุการณ์แต่มีความสำคัญ อย่าง รัฐมนตรีกระทรวงพลังงานปรับลดค่าไฟ ไม่ใช่ฮีโร่วันๆแต่มีผล

กับชีวิตคน เรื่องพวกนี้เราต้องรายงาน” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

4.3.2 การรายงานสด

การรายงานสด คือ การส่งผู้สื่อข่าวเข้าเก็บข้อมูลในพื้นที่ ณ ช่วงเวลาที่เกิดขึ้นของ เหตุการณ์หนึ่ง หรือช่วงเวลาใกล้เคียง จากนั้นนำมาสรุปเป็นเนื้อหาข่าวเพื่อรายงานต่อสาธารณชน ผ่านการเล่าเรื่องของผู้สื่อข่าว โดยมักใช้ในเหตุการณ์ใหญ่ๆ งานประชุมสำคัญ ด้วยความสดใหม่ทันต่อ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น

“แบบที่ทีมข่าวเศรษฐกิจเราใช้บ่อยๆ ก็คือ การรายงานสด เนื่องจากข่าวจะเป็นการ รายงานเหตุการณ์ อีเว้นท์ใหญ่ๆ งานประชุมสำคัญๆ เพื่อให้คนดูได้เห็นความสดใหม่ของสถานการณ์ ตอนนั้นเลย ว่าหน้างานเป็นอย่างไร โดยมีผู้สื่อข่าวเป็นคนเล่าเรื่องจากภาคสนาม เป็นสื่อกลางที่คอย การเล่าเรื่อง จากข่าวที่เข้าใจยากมากๆ ก็นำมาย่อยให้เป็นข่าวที่เข้าใจง่าย” (อิริชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“อันที่สองนี้ก็ใช้บ่อยแหละ การรายงานสด ส่งผู้สื่อข่าวลงพื้นที่เลย คนที่อยู่หน้างาน จะเห็น จะมีข้อมูลมากกว่าคนที่อยู่ข้างในสถานีอยู่แล้ว ก็ให้รายงานสดเข้ามาได้เลย แต่บ้านะ การ รายงานจากผู้สื่อข่าวก็ต้องเป็นการอ่านด้วยรูปแบบที่กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ และมีประโยชน์ต่อคนดู” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“การรายงานสด ก็เป็นอีกรูปแบบนะ ที่ผู้สื่อข่าวของเราก็จะเน้นย้ำกันเลยว่า กระชับไม่เวิ่นเว้อ หลากหลาย ครบถ้วน ทั้ง มหาภาค และจุลภาค ให้ข้อมูลละเอียด เซิงลึก มีมิติ เหมาะสม เพื่อคนดูสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน” (ปักษิณ (นามสมมติ), (การสื่อสาร ส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“รูปแบบการรายงานสดของสถานีเรา ที่ บก.เน้นบ่อยๆก็ต้องสั้นๆกระชับๆ เอา เนื้อๆ ใจความสำคัญมาเลย ใช้ภาพและภาษาที่เข้าใจง่าย ถ้านึกถึงทีวีเมื่อก่อนถ้าเราเอาคนดูไม่อยู่จริง ๆ คนก็จะเปลี่ยนช่อง อันนี้เราว่ายากแล้วนะ digital platform มันเยอะกว่าทีวีแบบเป็นร้อยเท่าเลย ทีวีเมื่อก่อนมีแค่ 3 5 7 9 แต่ทุกวันนี้ทีวีก็เพิ่มขึ้นมาเป็นลิขๆช่องยิ่งยากกว่านั้นอีก หากเราใช้คำที่ยาก ภาษาที่ยากหรือภาพที่ดูแล้วไม่เกี่ยวกับเขายังไงก็คนไม่อยู่เพราะว่าทุกอย่างอยู่บนนิ้วอยู่บนฟีด คู่แข่ง เหมือนอยู่บนนิ้วโป้งเราอะ ถ้าเราเอาคนไม่อยู่เขาก็ไปดูคนอื่น” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสาร ส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.3.3 รูปแบบสื่อบข่าหรือสัมภาษณ์พิเศษ

การผลิตสื่อบข่าว คือ อีกหนึ่งรูปแบบสำคัญที่ทีมข่าวพีพีทีวีให้ความสำคัญในการ นำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลเป็นอย่างมาก โดยจะเป็นการกำหนดประเด็นเฉพาะ หรือนำ ประเด็นข่าวที่ถูกผลิตขึ้นจากการรายงานข่าวมาต่อยอดประเด็นเพิ่มเติม ผ่านวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้

ข้อมูลในหลายมิติ เช่น นักวิชา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีอำนาจกำหนดทิศทาง ซึ่งจะถูกผลิตขึ้นด้วยความสร้างสรรค์ของผู้สื่อข่าวที่นำประเด็นข่าว ข้อมูลที่น่าสนใจมีความใกล้ชิดกับชาวบ้าน มาผ่านกระบวนการย่อยสารให้เข้าใจได้ง่ายและจำแนกประเด็นข่าวให้มีการนำเสนออย่างรอบด้าน

“รูปแบบต่อมาคือเรื่องของการทำสื่อบข่าว หรือรายงานพิเศษ ที่ทางพีพีทีวี จะกำหนดประเด็นเฉพาะ อาจเป็นการต่อยอดจากการไปทำข่าวของผู้สื่อข่าว แล้วหยิบยกประเด็นที่น่าสนใจมาทำเป็นรายงานพิเศษ สัมภาษณ์ให้มีมุมมองหลายมิติ เช่น นักวิชา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีอำนาจกำหนดทิศทาง โดยทางช่องพีพีทีวี พึ่งต้องบอกเลยว่า มีการให้นำหนักของสื่อบข่าวเศรษฐกิจมากกว่าช่องอื่นๆ ทำให้ผู้สื่อข่าวมีช่องทางในการนำเสนอข่าวได้อย่างเต็มที่ เพราะช่องอื่นข่าวเศรษฐกิจอาจจะให้นำเสนอเพียงแค่ 2 นาที ช่อง พีพีทีวี ข่าวเศรษฐกิจสามารถนำเสนอได้ยาวถึง 5 นาที ทำให้สามารถนำเสนอข่าวได้รอบด้านนั่นเอง” (อิริชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“สื่อบข่าวของทีไอตะเศรษฐกิจเราเรียกว่าครีเอทีฟกันสุดเหมือนกัน เพราะเราคัดประเด็นใกล้ตัวชาวบ้าน แต่ต้องนำมาผ่านกระบวนการย่อยสารออกมาให้ง่าย เพื่อให้เข้าถึงคนกลุ่มเป้าหมายของทางช่อง ภาพ เสียง การตีความต้องครอบคลุม รอบด้าน” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“พูดถึงรูปแบบของข่าว ของพีพีทีวีจะหลากหลายกว่า ไม่ว่าจะเป็นแบบข่าวอ่าน รายงานพิเศษ รายงานสดจากพื้นที่จริง สื่อบ คอลัมน์ หลากหลายรูปแบบ ที่งานโปรดักชันต้องเน้นเป็นพิเศษก็จะเป็นพวกสื่อบพิเศษ ที่ต้องสร้างสรรค์กันเยอะแยะ แต่ละตอนก็มีวิธีการเล่าเรื่องต่างกัน ผู้สื่อข่าวแต่ละคนก็ถ่ายทอดเนื้อหาเดียวกันออกมาได้หลายแบบ” (ปักชิด (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“เรื่องสื่อบข่าวของพีพีทีวี อันนี้ต้องยอมรับเลยว่านอกจากการเล่าเรื่องแล้ว หน้าจอจะต้องปะ ภาพต้องสวย เพราะทางช่องค่อนข้างจะหวงภาพหน้าจอที่ออกมา ว่าคุณภาพจะต้องเป็น top of mind ของ TV ภาพจะต้องสวยที่สุด อันนั้นนอกเหนือจากเนื้อหาที่เราสร้างสรรค์ออกมานั้นแหละ อย่างอื่นก็ไม่ต่างกับช่องอื่นนะ” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.3.4 สารคดีเชิงข่าว

สารคดีเชิงข่าว คือ การนำเสนอข่าวในรูปแบบสารคดี เป็นการเล่าเรื่องในรูปแบบการตีแผ่สังคม ผ่านหน้าจอรายการโทรทัศน์ สารตั้งต้น ระยะเวลา 30-45 นาที ถ่ายทอดเรื่องที่เขียนขึ้นจากเค้าโครงความจริง โดยอาจหยิบยกเรื่องราวใกล้ตัว ปัญหาที่ถูกสังคมมองข้ามขึ้นมาสะท้อนสังคม สิ่งที่โดดเด่นมาพร้อมกับการตีแผ่ความจริงของสังคม นั่นคือความงดงามวิจิตรศิลป์ของงานภาพเคลื่อนไหว ที่ถูกกำหนดตั้งแต่การเลือกประเภทของกล้องที่ใช้ในการถ่ายทำ การใช้เทคนิค

คอมพิวเตอร์กราฟิกเข้ามาประกอบให้เห็นภาพได้ง่าย จึงเป็นอีกหนึ่งประเภทรายการที่จะสร้างภาพจำให้กับผู้รับได้เกิดประโยชน์สูงสุด

“ประเภทสุดท้ายเป็นสารคดีเชิงข่าว เป็นรายการสารคดีข่าวแท้ๆ ระยะเวลาประมาณ 30-45 นาที โดยเลือกประเด็นที่ออกมาตีแผ่สังคม อย่าง การสร้างถนนพระราม 2 การวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจ พวกนี้บางที่เป็นประเด็นที่ไม่มีใครสนใจ แต่ทางสถานีได้หยิบขึ้นมาทำ เพราะต้องใช้เวลาสืบค้น ต้องสืบค้น ต้องใช้เวลา เงินทุนทั้งคนและงบประมาณ แต่ทางสถานีก็เลือกที่จะทำเพื่อเป็นประเภทรายการน้ำดี แม้จะไม่ตอบโจทย์ทางด้านเรตติ้งก็ตาม” (อิริโชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“สารคดีเชิงข่าว เป็นการตีแผ่แง่มุมในสังคม หรือเป็นรายการคุณภาพของ พีพีทีวี ค่อนข้างโดดเด่นมากเลยแหละ ภาพต้องสวย อย่างทีมข่าวที่ออกไปทำสื่อก็จะต้องเลือกกล้องอีกประเภท สำหรับการปั่นงานวิดีโอโดยเฉพาะ พอเรื่องเล็กๆน้อยๆมารวมกันมันก็เป็นความแตกต่างอื่นๆก็พวกการใช้เทคนิคลูกเล่น อิมเมจซีพอะไรเข้ามาประกอบข่าวนั้นแหละ” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“ในส่วนของ พีพีทีวี ภาพต้องสวย การออกแบบการร้อยเรียงภาพ โดยเฉพาะสารคดีเชิงข่าว อย่างรายการสารตั้งต้น ที่ต้องออกแบบกราฟิกอย่างมีลำดับขั้นตอน ถ้ามีตัวเลข, ข้อมูล สถิติ หรือ เป็นนามธรรมมากเกินไป การนำกราฟิกเข้ามาอธิบายจะสามารถทำให้คนดูเห็นภาพได้ง่าย กระชับ เข้าใจ ไม่คลาดเคลื่อนบิดเบือน แล้วมันก็สามารถแชร์ข้อมูลนั้นๆได้โดยง่ายด้วยอะ และการนำเสนอข่าว ตรงนี้ก็มีหลากหลาย ทั้งภาพอินสแตแกรมจากพื้นที่จริง เพิ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กราฟิก ทั้ง 2D 3D จำลองเหตุการณ์ AR (Immersive) เพื่อสร้างภาพจำให้เกิดประโยชน์สูงสุด” (ปักษิณ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

จากการวิเคราะห์ผู้ให้ข้อมูลหลักของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี พบว่า รูปแบบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลผ่านช่องทางโทรทัศน์ของสถานี จะประกอบไปด้วย 4 ประเภท ได้แก่ 1. รายงานข่าว 2. การรายงานสถานการณ์สด 3. สกู๊ปข่าวหรือสัมภาษณ์พิเศษ และ 4. สารคดีเชิงข่าว โดยการรายงานข่าวจะถูกใช้เป็นรูปแบบหลักในการนำเสนอ เนื่องจากมีความรวดเร็ว หากเป็นสถานการณ์ใหญ่ มีความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจต้องพึงการเข้าถึงเนื้อหาแบบทันที จะเลือกใช้เป็นรูปแบบการรายงานสดผ่านการเล่าเรื่องของผู้สื่อข่าวภาคสนาม ส่วนประเด็นที่น่าสนใจ ควรค่าแก่การหยิบยกมาทำให้เห็นได้หลายแง่มุม จะถูกใช้ในรูปแบบสกู๊ปข่าวหรือการสัมภาษณ์พิเศษเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกแล้วนำมาผ่านกระบวนการย่อยสารให้เข้าถึงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และสุดท้ายคือการทำเป็นสารคดีข่าวผ่านรายการ “สารตั้งต้น” ที่จะมีระยะเวลายาวนานในการออกอากาศ ทำให้สามารถเล่าเรื่องราวได้ต่อเนื่องหลายแง่มุม

4.4 กระบวนการในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

4.4.1 ประชุมทีมรวบรวมประเด็นที่น่าสนใจ และสามารถต่อยอดได้

การประชุมทีม คือ ช่วงระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนในการวางแผนทิศทางข่าวที่จะผลิตขึ้น โดยมีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเพื่อให้การวางแผนผลิตข่าวสอดคล้องกับความสนใจของประชาชนมากที่สุดในแต่ละวัน พร้อมทำการสรุปหมายข่าวให้กับทีมข่าวเพื่อไปทำการบ้านต่อก่อนการลงพื้นที่ทำข่าวจริง

“พีพีทีวี มีขั้นตอนการนำเสนออย่างเป็นระบบ ประชุมกันตั้งแต่บรรณาธิการ กำหนดนโยบาย ทิศทางข่าวขึ้นมา แล้วก็ประเด็นหน้างานที่สะท้อนจากนักข่าวขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของประชาชน รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายการนำเสนอข่าวของสถานี แล้วทำการสรุปหมายข่าวพร้อมกับทีมข่าว ช่างภาพ ที่จะต้องออกไปทำข่าวในวันรุ่งขึ้น ก่อนเวลา 18.00 น.” (อิริโชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“การนำเสนอของสถานี ก็มีระบบขั้นตอนที่ชัดเจน เริ่มจากการคุยกันก่อน ประชุมข่าวสื่อสารกันทุกวันเพื่อหาหมายข่าวที่น่าสนใจ รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลกันว่าถ้าข่าวนี้ออกไปแล้วจะได้อะไร คนดูจะได้รับข้อมูลอะไร ประโยชน์มันมากแค่ไหน ซึ่งในขั้นตอนของ Pre-Production ก็จะเป็นการเตรียมประเด็น แหล่งข่าว หมายข่าวสถานการณ์ของแต่ละวันหน่วยงาน จากนั้นกองบรรณาธิการก็สรุปหมายข่าว แล้วมอบให้ทีมข่าวไปทำการบ้านต่อ” (ศิริโชค (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“แต่ละวันนักข่าวก็ต้องทำการบ้านให้เข้าใจประเด็นก่อน รวมถึงการหาหมายข่าว การจัดงานในแต่ละวันด้วย ว่ากระทรวงนี้จะทำอะไร รัฐมนตรีคนนี้จะเข้าไปประชุมที่ไหน หรือการไปสัมภาษณ์พิเศษในแต่ละช่วงคนดูเขาสนใจอะไรเพื่อระดมสมองกัน” (มาริษา (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.4.2 ลงพื้นที่ผลิตข่าวที่มีคุณภาพ

การลงพื้นที่ทำข่าว กระบวนการนี้มีความสำคัญหลักอยู่ที่ตำแหน่งผู้สื่อข่าว ที่ทำการนำเสนอที่รับจากขั้นตอนการประชุมทีมมาจัดเตรียมคำถาม ประเด็นข่าวที่ต้องการ ข้อคิดข้อสงสัย ตามหมายงานที่ได้รับมอบหมายมาปฏิบัติในพื้นที่จริง โดยทำการเก็บข้อมูล จับประเด็นให้ได้ แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นข่าวส่งให้แก่กองบรรณาธิการ เมื่อบรรณาธิการได้รับเนื้อหาข่าวจากผู้สื่อข่าวแล้วจะทำการตรวจสอบความถูกต้อง หากต้องการข้อมูลจะติดต่อให้ผู้สื่อข่าวที่อยู่ในพื้นที่ทำการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นเมื่อได้รับเนื้อหาข่าวที่ครบถ้วน จึงส่งบทข่าวให้กับทีมงานตัดต่อไปทำการผลิตขึ้นงานต่อ

“เมื่อถึงขั้นตอนการลงพื้นที่นั้น ผู้สื่อข่าวที่อยู่หน้างาน จะต้องผลิตข่าวออกมาให้ทันต่อเวลาการนำเสนอ โดยการพิมพ์สกริปข่าวผ่านไลน์และส่งเข้ามา การใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพคลิป

วิดีโอ หรือภาพนิ่งส่งผ่านไลน์เข้ามาเพื่อให้ทีมติดต่อและโปรดิวเซอร์” (อิริโชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“ถึงเวลาลงพื้นที่ทำข่าว ได้เนื้อข่าวมาแล้ว กองบรรณาธิการจะนำมารีไรท์ ตรวจสอบความถูกต้องหากประเด็นนั้นยังมีความสงสัย จะต้องสอบถามกลับไปยังผู้สื่อข่าว เพื่อให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม นำข้อมูลหลายด้านมาประกอบกันเป็นชิ้นงานข่าวที่สมบูรณ์ จากนั้นก็ส่งบทข่าวให้กับทีมติดต่อ” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“หลังจากที่นักข่าวลงพื้นที่เราจะประเมินกันเบื้องต้นเลยว่า มีข่าวอะไรบ้าง ก็จะบอกนักข่าวกับข่าวภาพว่าอยากได้ภาพอะไรที่จะสื่อถึงข่าวชิ้นนั้นๆมากขึ้น บางข่าวที่ต้องใช้เวลาจำกัด ทุกอย่างจะเร่งมากตอนข่าวเที่ยง เราก็จะเตรียมเพิ่มภาพไว้เบื้องต้นก่อนอยู่แล้ว” (ปักซิณ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“ในการลงพื้นที่ เราที่เป็นนักข่าวก็ต้องรีบสัมภาษณ์เก็บข้อมูล จับประเด็นให้ได้ แล้วส่งต่อให้กับบรรณาธิการให้เร็วที่สุด แต่ในรายละเอียดวิธีก็แล้วแต่คน ที่จะวิเคราะห์ มองประเด็นให้แตก ให้ข่าวของเราใกล้เคียงกว่าคนอื่น เด่นกว่าที่อื่นได้อย่างไร ก็ต้องกลับไปดูที่นโยบายของของพีพีทีวีแหละ ว่าเราเน้นความใกล้ตัว” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.4.3 ส่งภาพเข้าสู่กระบวนการติดต่อเพื่อออกอากาศ

การส่งภาพเข้าสู่กระบวนการติดต่อเพื่อออกอากาศ คือ การส่งภาพที่ผู้สื่อข่าวได้ลงพื้นที่ไปกับทีมช่างภาพเพื่อทำการบันทึกถ่ายทำเนื้อหาข่าว เมื่อทำการถ่ายทำเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สื่อข่าวจะต้องนำมาเข้าสู่กระบวนการส่งภาพผ่านโปรแกรมของทางสถานีให้กับทีมงานติดต่อ โดยทางทีมติดต่อจะได้รับการเน้นย้ำจากผู้สื่อข่าวก่อนแล้วว่าแต่ละข่าวต้องการจะสื่อสารออกมาอย่างไร เมื่อได้รับภาพเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็จะทำการผลิตเนื้อหา มาจัดเรียงตามความสวยงามเหมาะสม ตกแต่งให้เป็นไปตามมาตรฐานการออกอากาศ จนนำไปสู่การออกอากาศในท้ายที่สุด

“เมื่อผู้สื่อข่าวได้ทำการลงพื้นที่แล้ว ก็จะส่งภาพเข้ามาในระบบของสถานี เพื่อให้ทีมติดต่อและโปรดิวเซอร์ทำการผลิตให้ทันก่อนส่งไปยังขั้นตอนของการใช้ออกอากาศต่อไป”

(อิริโชติ (นามสมมติ), การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

“กรณีที่ทีมผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่ไปทำการส่งเนื้อหาพร้อมกับภาพมาเข้าระบบแล้ว ก็จะแจ้งให้ฝ่ายโปรดักชันนำไปผลิต และออกอากาศ รวมถึงส่งไปให้ทีมออนไลน์ไปทำต่อด้วย”

(ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“เมื่อได้รับการบริฟจากนักข่าว กระบวนการติดต่อ นำภาพข่าวนั้นๆ มาเรียงลำดับภาพตามเนื้อหา, Timeline, จัดความสวยงามของภาพ ตกแต่งภาพให้เป็นมาตรฐาน HD โดยคำนึงถึงความเหมาะสม จรรยาบรรณของสื่อ” (ปักซิณ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“พอเราได้ข่าวหนึ่งขึ้นมาแล้ว ก็ตรวจสอบของตนเองก่อน อีกอย่างทีที่ลืมบอกคือ เราต้องสื่อสารกับช่างภาพด้วยนะ ว่ามีภาพอะไรบ้าง อยากรู้ได้ภาพอะไร เพราะเราเล่าเรื่องด้วยภาพ ขึ้น ถัดไปก็ส่งภาพเข้าไปสู่กระบวนการตัดต่อ ทีมตัดต่อเขาเตรียมไว้หมดแล้ว เช่น โปรแกรม ภาพประกอบ กราฟิกต่างๆ” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

4.4.4 ตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลังเพื่อพัฒนาคุณภาพ

การตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลังถือเป็นอีกประการที่สำคัญ เนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพของข่าวที่ถูกผลิตขึ้นว่ามีความถูกต้องตามหลักจรรยาบรรณและคุณค่าความเป็นข่าวหรือไม่ รวมถึงผลตอบรับของการออกอากาศไปแล้วนั้นจะเป็นอย่างไร เพื่อให้ทีมข่าวสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดประเด็นเพิ่มเติมได้ เพื่อให้เนื้อหาข่าวที่ผลิตขึ้นมีการพัฒนาต่อยอดไปข้างหน้า

“แม้จะมีการเผยแพร่ข่าวออกอากาศไปแล้วนั้น แต่ยังมีขั้นตอนหลังการผลิตก็อีก ครั้ง ที่จะเป็นการตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงานว่า ผลงานการผลิตของผู้สื่อข่าวแต่ละคนเป็นอย่างไร” (อิริชติ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 พฤษภาคม 2563)

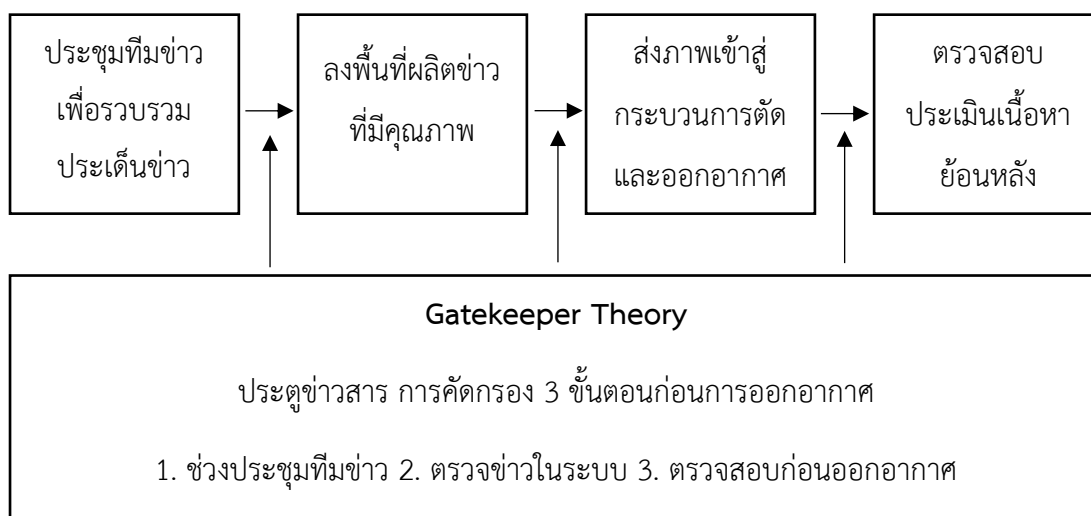
“หลังจากออกอากาศไปแล้ว จะต้องมีการประชุมทีมข่าว ติดตามความคืบหน้าของข่าว นั้น ๆ เพื่อนำมาพัฒนาต่อเป็นประเด็นเพิ่มเติม หากประเด็นนั้นมีความคืบหน้า หรือมีอีกมุมหนึ่งที่ต้องติดตามและนำมาเสนอ” (ศิริโชค (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤษภาคม 2563)

“กระบวนการหลังออกอากาศไปแล้วก็ ตรวจสอบความถูกต้อง ผลการตอบรับของเนื้อหา เรตติ้งที่กลับมา” (ปักซิณ (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 พฤษภาคม 2563)

“ออกอากาศแล้วก็ไม่ว่าทุกอย่างจะจบนะ ทุกคนต้องเช็คงาน เช็คข่าวของตนเอง มีอะไรผิดพลาดหรือเปล่า มีประเด็นไหนที่ต่อยอดได้ มันจะเห็นเองว่าเราต้องทำการบ้านตรงไหนเพิ่มเติม” (มาริษา (นามสมมติ), (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 พฤษภาคม 2563)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี เอชดี 36 พบว่า กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ประชุมทีมข่าวรวบรวมประเด็นที่น่าสนใจ 2. ลงพื้นที่ผลิตข่าวที่มีคุณภาพ 3. ส่งภาพเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเพื่อออกอากาศผ่านช่องทางของสถานี และ 4. ตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลังเพื่อพัฒนาคุณภาพ ซึ่งสรุปได้ตามประกอบดังนี้

ภาพที่ 6 : กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจของ พีพีทีวี เอชดี 36

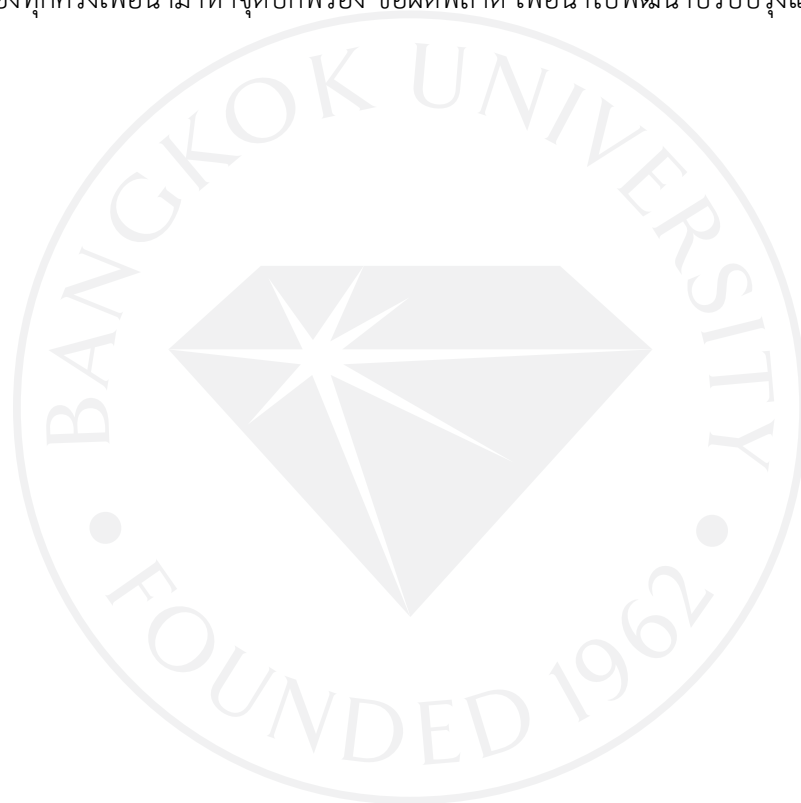
จากภาพที่ 6 กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจของ พีพีทีวี เอชดี 36 พบว่า เนื้อหาข่าวที่จะถูกผลิตขึ้นในแต่ละวันจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1. การประชุมทีมข่าว 2. ลงพื้นที่ผลิตข่าว 3. ส่งภาพเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเพื่อออกอากาศ และ 4. ตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลัง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมทีมข่าว การประชุมข่าวของทุกวัน สมาชิกในทีม ตั้งแต่ระดับบรรณาธิการจนถึงนักข่าวแต่ละคนจะค้นหาข้อมูลมาล่วงหน้าว่าในด้านที่ตนเองรับผิดชอบ เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน ตลาดทุน สถาปัตย์ฯ หน่วยงานสำคัญทางเศรษฐกิจ ไล่เรียงไปจนถึงภาคเอกชน ธนาคาร ว่าจะเกิดกิจกรรมการแถลงข่าวหรืองานใดๆที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง แล้วนำมาถกกันในช่วงประชุมถึงคุณค่าความเป็นข่าวที่จะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อประชาชน จึงเป็นขั้นตอนการคัดเลือกข่าวตามทฤษฎี ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร และเป็นขั้นแรกของการกระบวนการตามแผนภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ลงพื้นที่ผลิตข่าว เมื่อมีการสรุปหัวข้อประเด็นตั้งต้นที่จะลงไปทำข่าวได้แล้ว บรรณาธิการจะทำการเลือกนักข่าวที่มีความเชี่ยวชาญในสายงานด้านนั้นๆมากที่สุด เพื่อนำทีมข่าวอันจะประกอบด้วยช่างภาพและผู้ช่วยช่างภาพลงไปถ่ายทำ สัมภาษณ์ เขียนเนื้อหา เมื่อทีมข่าวได้รับเนื้อหาที่ต้องการอย่างครบถ้วน ก็จะทำการส่งข่าวและภาพผ่านระบบการส่งของสถานี (ระบบส่งข่าว Octopus และระบบส่งภาพ Filezilla) ให้กับทางบรรณาธิการ กับทีมผลิตตัดต่อที่อยู่ภายในสถานี ซึ่งด้วยบทเนื้อหาข่าวจะถูกทำการตรวจสอบคัดกรองตามทฤษฎี ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร อีกขั้นหนึ่งเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้จากระยะเวลาในการผลิตข่าวที่จำกัด

ขั้นตอนที่ 3 ส่งภาพเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเพื่อออกอากาศ ทีมงานตัดต่อของทางสถานีจะทำการตัดต่อภาพ เสียง ประกอบกราฟิกจนครบถ้วนเป็นข่าวที่สมบูรณ์ จากนั้นจึงทำการตรวจสอบคัดกรองอีกชั้นตามทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร เป็นครั้งที่สามก่อนนำสู่กระบวนการออกอากาศของสถานี ผ่านโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่เป็นช่องทางหลัก รวมถึงช่องออนไลน์ที่เป็นช่องทางเข้ามาเสริมในแพลตฟอร์มดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลัง ในขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นสุดท้ายในกระบวนการ เมื่อข่าวสารถูกนำไปออกอากาศทุกช่องทางแล้ว ผู้สื่อข่าวจะทำการตรวจสอบชิ้นงานของตนเองทุกครั้งเพื่อนำมาหาจุดบกพร่อง ข้อผิดพลาด เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเพื่อต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36)” การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งเน้นศึกษาจากผู้ให้ข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากบุคลากรที่เป็นผู้ผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในสถานี โดยมีความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย 4 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36
3. เพื่อศึกษากระบวนการในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36
4. เพื่อศึกษารูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นการศึกษารายกรณี (Case Study) เพื่อตอบความมุ่งหมายของการศึกษาข้อที่ 1-4 โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) มีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนทั้งสิ้น 4 คน แบ่งเป็น บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ จำนวน 1 คน ผู้ควบคุมการผลิตรายการ จำนวน 1 คน และผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ จำนวน 1 คน ซึ่งทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposeful Selection) ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อเป็นแนวทางคำถามให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 4 ท่าน จากนั้นจึงใช้การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis) เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์อภิปรายต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตอบสนองจุดประสงค์การวิจัยเรื่อง “รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36)” อันประกอบด้วย ความหมาย กระบวนการ องค์ประกอบ และรูปแบบในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ในมุมมองของผู้ผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจตั้งแต่บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจที่ทำหน้าที่บริหารระดับนโยบาย กำหนดแผนการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผู้ควบคุมการผลิต และผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ผู้ลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริง โดยผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

- 5.1.1 ความหมายของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ PPTV HD 36

จากการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลหลัก ต่อการนิยามความหมายของการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล หมายถึง การผลิตเนื้อหาข้าวเศรษฐกิจที่มีการนำเสนออย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ซึ่งเนื้อหาของข่าวจะต้องผ่านกระบวนการย่อยสารให้เกิดความเข้าใจง่าย และนำไปสู่การต่อยอดในแพลตฟอร์มอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2 องค์ประกอบของข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก ถึงองค์ประกอบของการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล พบว่า องค์ประกอบหลักข่าวของเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1. ความถูกต้องของเนื้อหาข่าว คุณค่าความเป็นข่าว 2. ทีมงานที่มีความสร้างสรรค์ 3. ระบบเทคโนโลยีการผลิตและออกอากาศที่ทันสมัย และ 4. ประเด็นของข่าวต้องทัชกับคนดูกลุ่มออนไลน์

5.1.3 กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก ถึงกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลภายในสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 พบว่า กระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจ มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ประชุมทีมข่าวรวบรวมประเด็นที่น่าสนใจ 2. ลงพื้นที่ผลิตข่าวที่มีคุณภาพ 3. ส่งภาพเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเพื่อออกอากาศ และ 4. ตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลังเพื่อพัฒนาคุณภาพ

5.1.4 รูปแบบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก ถึงรูปแบบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลผ่านช่องทางโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 พบว่า รูปแบบที่ถูกใช้นำเสนอจะประกอบด้วย 4 ประเภท ได้แก่ 1. การรายงานข่าว 2. การรายงานสถานการณ์สด 3. สกู๊ปข่าวหรือสัมภาษณ์พิเศษ และ 4. สารคดีเชิงข่าว โดยที่รูปแบบการรายงานข่าวจะถูกใช้ในรูปแบบหลักในการนำเสนอ ด้วยความรวดเร็วในการผลิตเนื้อหา กับรูปแบบการนำเสนอของรายการ แต่หากเป็นสถานการณ์ใหญ่ ที่มีความเคลื่อนไหวน่าสนใจจะถูกปรับให้เป็นรูปแบบการรายงานสดผ่าน เพื่อทำการเล่าเรื่องจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม หากเป็นประเด็นใดที่มีคุณค่าความเป็นข่าวควรค่าแก่การหยิบยกมาทำให้เห็นได้หลายแง่มุม ทางบรรณาธิการจะเลือกใช้ในรูปแบบสกู๊ปข่าวหรือการสัมภาษณ์พิเศษ เพื่อนำเสนอข้อมูลได้ในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น และรูปแบบเป็นสารคดีเชิงข่าวจะมีระยะเวลายาวนานในการออกอากาศ ทำถูกใช้ในประเด็นที่ต้องการเล่าเรื่องราวได้หลายแง่มุม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวน พบว่า รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 สามารถนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ความหมายของการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล จากในช่วงยุคอนาล็อกที่สื่อโทรทัศน์ทำหน้าที่รายงานข่าว ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร ตามหลักการ 5W 1H พบว่าสิ่งเหล่านี้ยังคงเป็นหลักการสำคัญในการผลิตเนื้อหาข่าว สอดคล้องกับคำนิยาม ข่าวคือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีความทันสมัย น่าสนใจและมีคุณค่าต่อสาธารณชน (ขจรจิต บุนนาค, 2555) จึงเป็นสิ่งที่เหมือนกันทั้งในยุคอนาล็อกและยุคดิจิทัล

ขณะที่ความแตกต่างของการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่ามี ความแตกต่าง คือ การผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจที่มีการนำเสนออย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ อาจเป็น เพราะการแข่งขันที่สูงขึ้นในยุคดิจิทัลที่มีผู้ประกอบการโทรทัศน์เพิ่มขึ้นเป็น 24 ช่อง ซึ่งเป็นการย่ำ ภาพการแข่งขันที่มีความรุนแรงได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจากจำนวนช่องโทรทัศน์ที่ต้องปิดตัวไปกว่า 9 สถานี เทคโนโลยีการผลิต รับ-ส่งข้อความ ผวนกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ต้องการรับข้อมูลข่าวให้เร็วที่สุด ซึ่งเนื้อหาของข่าวจะต้องผ่านกระบวนการย่อยสารให้เกิดความเข้าใจง่าย เพื่อให้สอดคล้องกับแนว ทางการรับสารของผู้ชม อาจเนื่องจากการรับชมข่าวผ่านทางโทรทัศน์ผู้ชมอาจทำกิจกรรมอื่นอยู่ใน เวลาเดียวกันด้วย เมื่อการส่งผ่านเนื้อหาข่าวจากสื่อมวลชนไปถึงผู้เปิดรับชมข่าว ต้องการนำเสนอ เนื้อหาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ อีกหนึ่งสิ่งสำคัญในการนำเสนอจึงต้องมีการใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์กราฟิกเข้ามาแปรสารที่มีจำนวนมาก ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจ ให้เป็นเนื้อหาที่ถูกย่อย มาให้เรียบร้อย เช่น อินโฟกราฟิก อิมเมจซีฟ และสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุค ดิจิทัล คือ การต่อยอดไปสู่แพลตฟอร์มอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดการส่งต่อ แชร์ต่อผ่านสังคม ออนไลน์อย่างรวดเร็วหลังการนำไปเผยแพร่ผ่านช่องทางโทรทัศน์

ในเรื่องขององค์ประกอบการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ที่พบว่ามี ความ สอดคล้องกับองค์ประกอบของการผลิตข่าว ตามที่ (วิวัฒน์ ภูวิทิศ, 2551) บอกไว้ถึงคุณค่าความเป็น ข่าว ความถูกต้องของเนื้อหาข่าวสาว คุณค่าความเป็นข่าว ที่ในปัจจุบันยังคงถูกยึดถือใช้เป็น องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล โดยคุณค่าความเป็นข่าว 12 ประการ ที่ผู้วิจัยใช้เป็นองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกประเด็นข่าวตั้งต้นในการผลิตเนื้อหา อาทิ ความสดต่อสมัย (Timeliness) ที่นับเป็นหัวใจสำคัญของการนำเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักให้ความ สนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทันที ความใกล้ชิด (Proximity/Nearness) ที่ผู้รับสารมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงใกล้ชิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความโดดเด่น (Prominence) มี ความสำคัญที่เป็นที่รู้จักกันดี ไม่ใช่เฉพาะเพียงบุคคล แต่รวมถึงสถานที่สำคัญและวัตถุล้ำค่า ความ แปลกประหลาด (Unusualness) เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติวิสัย ย่อมก่อให้เกิดความสนใจ จากผู้คนจำนวนมาก ผลกระทบกระเทือน (Consequence) ยิ่งข่าวที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ของผู้คนในสังคมเป็นวงกว้างก็ยิ่งได้มีคุณค่าความเป็นข่าวสูง ความขัดแย้ง (Conflict) เรื่องราวความ ขัดใจ แย้งย่อมเป็นที่สนใจของคนทั่วไป ความมีเงื่อนงำ (Mystery) หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมี

เบื้องหลังลึกลับซับซ้อน จะได้รับความสนใจติดตามความคืบหน้าจากผู้รับสารอย่างต่อเนื่อง บุณชนสนใจ (Human Interest) ข่าวที่เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ เพศ (Sex) ด้วยธรรมชาติของมนุษย์ที่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับเพศ ความขบขัน (Amusement) เป็นเนื้อหาข่าวที่ผู้รับสารนิยมเพราะสร้างอารมณ์ผ่อนคลาย ความเปลี่ยนแปลง (Change) ความก้าวหน้า (Progress) คุณค่าความเป็นข่าว เหล่านี้ล้วนถูกนำมาพิจารณาถกกันในที่ประชุมข่าวอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะข่าวเศรษฐกิจที่เป็นข่าวสารความรู้ ที่ต้องใช้ความเข้าใจประโยชน์ของผู้รับสารเพื่อยึดถือเป็นหลักคิดในการคัดเลือกประเด็นข่าว อันเป็นสิ่งสำคัญในการผลิตข่าวผลกระทบต่อสังคม และอีกสิ่งที่มีความเหมือนกับในยุคอนาล็อกคือ ทีมงานที่มีความสร้างสรรค์ เนื่องจากกล่าวได้ว่า ทีมงาน บุคลากร ตั้งแต่บรรณาธิการ ผู้สื่อข่าวช่างภาพ ทีมงานตัดต่อ ล้วนต้องทำเป็นกระบวนการขั้นตอน ซึ่งการจะผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลให้ออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องตั้งต้นด้วยต้นทุนการผลิตที่มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะความสร้างสรรค์ เนื่องจากนโยบายของสถานีข่าวพีพีทีวี เน้นหนักในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจที่มีความสร้างสรรค์สังคม ฉะนั้นข่าวเศรษฐกิจที่ดีจะต้องเริ่มจาก บรรณาธิการกำหนดตั้งต้นประเด็นที่ดี ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่หาข้อมูลนำมาสังเคราะห์เรียบเรียงอย่างเป็นบทความที่มีความสร้างสรรค์สังคม ร่วมกับช่างภาพข่าวที่จะหาวัตถุดิบในการเล่าเรื่อง เช่น การหลีกเลี่ยงภาพที่เป็นความรุนแรง ภาพข้อมูลสำคัญ ผ่านการใช้วิธีการที่สร้างสรรค์เข้ามาทดแทนอย่างภาพสัญลักษณ์ต่างๆ เมื่อได้เนื้อหาภาพที่สมบูรณ์แล้ว ย่อมต้องมีทีมงานตัดต่อเป็นผู้ปรุงแต่งลูกเล่นออกมาให้เกิดเป็นชิ้นงานข่าวที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์สังคมตามเป้าหมาย หากบุคลากรในทีมงานเหล่านี้ขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปก็เป็นอันถือว่าองค์ประกอบการผลิตข่าวไม่ครบถ้วน นำไปสู่การนำเสนอข่าวที่ขาดประสิทธิภาพต่างกัน จึงกล่าวได้ว่าคุณภาพของบุคลากรของทีมข่าวในยุคดิจิทัลยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใกล้เคียงกับในอดีต

ส่วนความแตกต่างขององค์ประกอบในยุคดิจิทัลที่ผู้วิจัยพบที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจน คือ ระบบเทคโนโลยีการผลิตและออกอากาศที่ทันสมัย ส่วนนี้เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือของทีมงานผู้ผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล เพราะต่อให้มีทีมงานที่มีความรู้ความสามารถ แต่ขาดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทรงประสิทธิภาพ การทำงานก็จะไม่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขัน เกิดความอยากลำบากในการทำงานต่อไป จึงต้องใช้อุปกรณ์ที่รวดเร็วตรงกับยุคสมัย เช่น ระบบ ส่งสัญญาณภาพ LiveU โปรแกรมตัดต่อ EDIUS ระบบปฏิบัติการจัดทำบทเนื้อหาข่าว OCTOPUS ไปจนถึงการส่งภาพผ่านแอปพลิเคชันไลน์ในกรณีเร่งด่วน ต่างจากในยุคอนาล็อกที่ใช้การบันทึกเทปให้กับผู้เดินเอกสารมารับเพื่อขับรถไปส่งยังสถานี หรืออุปกรณ์ที่มีขนาดใหญ่เหมือนการออกอากาศสดผ่านรถกระจายภาพและเสียงนอกสถานที่ และอีกองค์ประกอบที่ปรากฏชัด คือ ประเด็นของข่าว ที่แม้จะทำการผลิตเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจเพื่อออกในช่องทางโทรทัศน์ แต่ยังคงคำนึงถึงการต่อยอดในช่องทางอื่น โดยสถานีข่าวพีพีทีวีได้เน้นย้ำว่าการกำหนดประเด็นข่าวต้องตรง

กับความต้องการของคนดูกลุ่มออนไลน์ด้วย อาจเป็นเพราะช่วงเวลายุคสมัยที่แปลงไปสู่ยุคดิจิทัล ผู้ชมในช่องทางออนไลน์เข้ามามีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการผลิต พฤติกรรมของผู้คนได้ปรับไปรับชมเนื้อหาของสถานีโทรทัศน์ในช่องทางอื่นมากขึ้น (“ลัทธิ Insight การใช้งานดิจิทัลทั่วโลก”, 2562) ส่งผลให้การกำหนดประเด็นข่าวเศรษฐกิจในปัจจุบันจะต้องคำนึงถึงผู้ชมในช่องทางออนไลน์ที่จะถูกนำไปต่อยอดด้วย ว่าประเด็นที่กำหนดขึ้นมาจะตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้รับสารด้วยหรือไม่ ต่างจากอดีตที่ผลิตขึ้นเพื่อออกอากาศเพียงช่องทางเดียวเท่านั้น

สำหรับกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของ พีพีทีวี เอชดี 36 ที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่ามีอยู่ขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยพบว่า ขั้นตอนของยุคดิจิทัลที่ยังคงมีความสอดคล้องกับในอดีต ได้แก่ ประชุมทีมข่าวรวบรวมประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นกระบวนการนี้เป็นการตั้งต้นกำหนดประเด็นข่าว ตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper Theory) โดยเลวิน (Lewin, 2490) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ผู้เฝ้าประตูข่าวสารเปรียบเสมือนบุคคลทำหน้าที่เปิดและปิดประตูข่าว ซึ่งยืนอยู่ระหว่างเนื้อหาข่าวสารและผู้รับสาร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าว ซึ่งล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมการไหลของข่าว อีกหนึ่งข้อที่มีความเหมือนกันทั้งในยุคอนาล็อกและยุคดิจิทัล นั่นคือ ขั้นตอนกระบวนการลงพื้นที่ผลิตข่าวที่มีคุณภาพ โดยขั้นตอนนี้ผู้สื่อข่าวจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวาระข่าวสารที่จะถูกผลิตไปสู่การออกอากาศ สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory) ซึ่งแมคคอมบัส และ ชอว์ (McCombs & Shaw, 1972) ได้กล่าวถึงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนผู้ทำหน้าที่คอยคัดเลือกข้อมูลข่าว จะต้องคำนึงผลที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวด้วย ซึ่งการกำหนดวาระในที่นี้จะเป็นการกำหนดประเด็นที่ประชาชนต้องรู้ เพิ่มเติมจากประเด็นข่าวที่คนอยากรู้ เพื่อให้ข่าวเศรษฐกิจที่มีประโยชน์เข้าถึงประชาชน สร้างความสมดุลของรายการที่มีประโยชน์และมีความสนุกสนานได้ ฉะนั้นตรงนี้จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนในการกำหนดวาระข่าวตั้งแต่ในอดีตยังคงมีมาถึงในปัจจุบัน แม้จะอยู่ในภาวะการณไหลบ่าของข้อมูลข่าวในแต่ละวัน อย่างไรก็ตามประชาชนยังคงเลือกที่จะรับชมข่าวจากสื่อหลักที่มีความน่าเชื่อถือ

ขณะที่การศึกษาถึงกระบวนการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลนี้ ผู้วิจัยก็ยังพบกระบวนการที่มีความแตกต่างจากในอดีต นั่นคือ กระบวนการส่งภาพเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเพื่อออกอากาศ และ ตรวจสอบประเมินเนื้อหาย้อนหลังเพื่อพัฒนาคุณภาพ ในแต่ละขั้นตอนจะเป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานของการผลิตข่าว โดยทั้งสองกระบวนการนี้แม้จะเริ่มจากการรวบรวมประเด็นข่าวของสมาชิกในทีมที่ผ่านการหาข้อมูลมาแล้ว จากนั้นมอบหมายภาระงานที่ต้องทำให้แก่ผู้สื่อข่าว เพื่อนำไปลงพื้นที่ผลิตจริงที่มีความสอดคล้องกับยุคแอนาล็อกที่ได้กล่าวไปข้างต้น แต่เมื่อผู้สื่อข่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลเนื้อหาข่าวมาผลิตเป็นที่เรียบร้อย ขั้นตอนการส่งเข้าสู่ระบบให้แก่ทีมงานตัดต่อ เพื่อนำไปสู่การออกอากาศสู่ผู้รับชมจะมีความแตกต่างจากในอดีตอยู่มาก ด้วย

เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลที่ทรงประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ความรวดเร็วในการจัดส่งข้อมูล ไปจนถึง ระยะเวลาการส่งภาพและเสียงเพื่อทำการตัดต่อ ในยุคดิจิทัล หากกรณีการแถลงข่าวเริ่ม 10.00 น. และไปจบการแถลงข่าวในเวลา 11.30 น. ผู้สื่อข่าวจะต้องส่งทั้งภาพและเสียงผ่านโปรแกรมหรือทำ การส่งสัญญาณภาพสดเข้าไปที่สถานีในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อออกอากาศข่าวที่เกิดขึ้นในเวลา 12.00 น. ซึ่งสวนทางกับในอดีตที่จะต้องใช้เวลาในการส่ง การผลิตเป็นระยะเวลายาวนาน รวมถึงขั้นตอนการ ตรวจสอบข่าวย้อนหลังของผู้สื่อข่าวที่ผลิตและออกอากาศเป็นที่เรียบร้อย กระบวนการนี้หากดูแลการ เช็คความถูกต้องและผลตอบรับจะไม่มีแตกต่างจากในยุคแอนะล็อก แต่หากวิเคราะห์ต่อไปถึง ช่องทางที่ทำการตรวจสอบนั้น จะพบว่ามีการออกอากาศในหลายช่องทางมากขึ้น เช่น ช่องทาง โทรทัศน์ที่เป็นหลัก ช่องทางข่าวภาพในเว็บไซต์ ช่องทางคลิปสั้นในสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ไปจนถึง การลงวิดีโอย้อนหลังภายในวิดีโอโฮสติ้งอย่างยูทูบ ฉะนั้น นอกจากกระบวนการตรวจสอบนี้จะ นำไปสู่การพัฒนาทักษะการผลิตของบุคลากรได้ในแต่ละวันแล้ว ข้อมูลจากการตรวจสอบ ทั้ง ผลตอบ รับ ยอดผู้ชม การดูย้อนหลัง ยังสามารถรวบรวมเพื่อมาเป็นคลังข้อมูลหรือ (Big Data) เพื่อวิเคราะห์ พฤติกรรมผู้รับชมข่าวได้อันจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาการทำงานได้ (“ทางรอด Digital Disruption”, 2562)

ทั้งนี้ รูปแบบการผลิตข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของพีพีทีวี ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา พบว่ามีอยู่ด้วยกัน 4 รูปแบบ ซึ่งการนำไปใช้ผลิตข่าวเศรษฐกิจในแต่ละวันจะแตกต่างกันตามความ เหมาะสมของการผลิตข่าวขึ้นนั้นๆ เช่น การรายงานสด จะถูกใช้กับสถานการณ์ที่มีความตื่นเต้น เร้า ใจ หรือเป็นเหตุการณ์เร่งด่วน ที่ผู้ชมจะได้รับในทันที ซึ่งข่าวเศรษฐกิจที่พีพีทีวี ถือเป็นอีกส่วนของฝ่าย ข่าวที่ได้รับความสำคัญเป็นอย่างมาก พบได้จากสัดส่วนรายการที่ออกอากาศจะมีรูปแบบที่ หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนได้ในแต่ละวันตามสถานการณ์ ซึ่งในส่วนนี้เองแม้จะมีความคล้ายคลึง กับรูปแบบการออกอากาศในยุคแอนะล็อก แต่ก็ยังมีสิ่งที่แตกต่างไปด้วย เช่น เทคโนโลยีดิจิทัลที่ถูก นำมาใช้ในการนำเสนอ คอมพิวเตอร์กราฟิก (Computer Generated Artwork) การจำลอง สถานการณ์อิมเมอร์ซีฟ (Immersive Graphic) เทคโนโลยีความจริงเสมือน (Augmented Reality) รวมไปถึงคุณภาพของอุปกรณ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของรูปแบบนั้นจึงกล่าวได้ว่ามีทั้ง ความเหมือนและความแตกต่างในรายละเอียดของการนำเสนอรูปแบบการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจใน ยุคแอนะล็อกกับยุคดิจิทัล

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำ ผลวิจัยไปปฏิบัติ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบและกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36” พบว่า รูปแบบและการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลที่มีคุณภาพจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่องค์ประกอบที่ดีของข้าว ทีมงานที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ตอบสนองการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งสำคัญที่เป็นหัวใจ คือ ประเด็นข่าว ความถูกต้องและคุณค่าความเป็นข่าว แต่อีกสิ่งที่ต้องคำนึงคือการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ทีมข่าวที่ดีจะต้องมีการปรับตัวตามพฤติกรรมของผู้รับชมข่าว ภายใต้หลักการทำงานของวิชาชีพสื่อสารมวลชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตสื่อ นักศึกษา หรือองค์กรอื่นๆ สามารถนำรูปแบบและกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะทีมข่าวเศรษฐกิจที่เป็นกรณีศึกษาเฉพาะสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 เท่านั้น โดยทำการศึกษากับ บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผู้ควบคุมการผลิต และผู้สื่อข่าวเท่านั้น ทำให้ข้อมูลที่ได้รับอาจไม่สามารถนำไปเป็นบรรทัดฐาน หรือมาตรฐานในการเปรียบเทียบกับ รูปแบบและกระบวนการผลิตข้าวเศรษฐกิจของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆได้ ดังนั้น จึงควรเก็บข้อมูลกับสถานีอื่นเพิ่มเติม เพื่อทำการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างแล้วทำการสรุปออกมาเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ศึกษาต่อได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ครอบคลุมนำไปเป็นต้นแบบในการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ผลการวิจัยได้ทำการศึกษาจนได้รับคำตอบถึงความหมาย องค์ประกอบ กระบวนการ และรูปแบบการผลิตข้าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของสถานีโทรทัศน์ พีพีทีวี เอชดี 36 เท่านั้น แต่ยังไม่ลงลึกถึงขั้นตอนเทคนิคในแต่ละกระบวนการ ที่จะทำให้ข่าวเศรษฐกิจที่ถูกผลิตขึ้นมีความน่าสนใจ ฉะนั้น การจะนำไปพัฒนาต่อยอด จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เช่น ศึกษาเจาะลึกไปในแต่ละขั้นตอน

2. ควรศึกษามิติอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เช่น แนวคิดการทำงานของบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ กระบวนการทำงานของผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ที่แต่ละตำแหน่งหน้าที่จะมีบทบาท ขั้นตอน กระบวนการที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้ชิ้นงานที่ถูกผลิตขึ้นในแต่ละสถานีข่าวมีความแตกต่างกันไปด้วย

บรรณานุกรม

- 5 ทุนทีวีดิจิตอลถึงคราวฟื้น. (2560). สืบค้นจาก <https://www.kaphoon.com/content/196315>
- PPTV เผยวิธีคิด ทำไมไม่ต้องดูดาราและรายการ. (2562). สืบค้นจาก <https://www.brandbuffet.in.th/2019/01/pptv-business-plan-2019/>
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *ศาสตร์แห่งสื่อ และวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2556). *สื่อสารมวลชน:ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.
- การพิจารณาข่าวและบทความ. (2553). สืบค้นจาก <http://www.trueplookpanya.com/blogdiary/1570>
- กฤษณ์ สอนคล้าย. (2556). *การบริหารประเด็นข่าวเรื่องเล่าเช้านี้ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขจรจิต บุณนาค. (2555). Factors Affecting Media Literacy of Early Teenager. *บทความวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*.
- คนไทยต่าง ‘วัย’ บริโภคข่าว ทีวีแชมป์-เฟซบุ๊กพุ่งแรง. (2556). สืบค้นจาก <http://www.thaihealth.or.th/partnership/Content/16310->
- คนไทยยังดูทีวี อยู่หรือไม่ ในวันที่ออนไลน์ทรงอิทธิพล. (2562). สืบค้นจาก <https://positioningmag.com/?p=1218905>
- จิตรระ บัวผัน. (2554). *การวิเคราะห์การจั่วและเนื้อหาของข่าววิทยุบีบีซีทางธรรมชาติของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิโรจน์ จิตราพัฒนานันท์. (2560). *กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ ของสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ผ่านรายการสนามข่าว 7 สี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เจาะลึกพฤติกรรมชมโทรทัศน์ของคนไทย. (2558). สืบค้นจาก <https://nineentertain.mcot.net/view/5562852f6e0470f69f8b4645>
- ชาย โปธิสิตา. (2554). *ศาสตร์และศิลป์ การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ซีเทรนด์สื่อปี63 ‘ทีวี-โรงหนัง’ เสี่ยงหั่นงบ. (2563). สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/content/412155>

- ณัฐภา โภมลาวาทิน. (2557). *สัมภาษณ์พิเศษ 3 นักข่าวดัง กับการใช้โซเชียลมีเดียในภาคสื่อสารมวลชนอย่างไรให้คุ้มค่า*. สืบค้นจาก <https://thumbsup.in.th/2014/05/exclusive-interview-3-journalist-social-media/>.
- ณัฐชนน อภาศิริรัตน์. (2560). *การวิเคราะห์การคัดเลือกประเด็นข่าวของช่อง 7 สี ในยุคดิจิทัล*. การค้นคว้าอิสระ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ดวงกมล แก้วนก. (2555). *เทคนิคการผลิตข่าว (ออนไลน์)*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/kamonbc2013yala/xeksar-p-tho/phakh-reiyn-thi-2-2555/wicha-263-711/thekhnikh-kar-phlit-khawthorthasn>
- ทางรอด *Digital Disruption*. (2562). สืบค้นจาก <https://www.brandbuffet.in.th/2019/12/nitade-chula-seminar-digital-disruption-and-impacts-on-media-industry/>
- ทีวีดิจิทัล หลัง กสทช. เปิดโอกาสคืนใบอนุญาต. (2562). สืบค้นจาก <https://techsauce.co/tech-and-biz/digital-tv-thailand>
- ทีวีดิจิทัลลูบ แต่เฮียฮ้อ RS ยังขายเก่ง. (2563). สืบค้นจาก <https://www.brandbuffet.in.th/2020/05/digitaltv-reported-revenue-in-the-first-quarter-2020/>
- เทรนด์สื่อปี 63 ทีวีรุ่ง-ออนไลน์รุ่ง. (2562). สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/content/417025>
- เน็ลเส้น เผยเม็ดเงินโฆษณา. (2563). สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/content/41890>
- ประชัน วัลลิโก. (2519). *หลักการเขียนข่าว* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชาการทีวีดิจิทัลไม่จบ. (2563). สืบค้นจาก <https://businesstoday.co/bt-news/30/12/2019/>
- ผลวิจัยชี้ อีก 10 ปีคนไทยยังดูทีวี. (2562). สืบค้นจาก <https://www.tvdigitalwatch.com/news-nbtc-18-11-62/>
- พรรณทิพา จิตราวุฒิพร. (2560). *การคัดเลือกข่าวจากคลิป์วิดีโอในสังคมออนไลน์ เพื่อนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์*. การค้นคว้าอิสระ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พรรณพิไล ปุกหุด. (2553). *กรอบในการคัดเลือกข่าวของสถานีข่าวที่เอ็นเอ็น 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศิษฐ์ ขวลาธวัช. (2543). *การรายงานข่าวชั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- พิศิษฐ์ ขวลาธวัช. (2551). *กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: บ้านหนังสือโกสินทร์.
- พีระ จิโรสภณ. (2548). *ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เพจดาร์ค คืออะไร ทำไมน่าสนใจ. (2560). สืบค้นจาก <https://positioningmag.com/1127393>.

- โพสต์ แจ้งตลาดปิด โพสต์ทูเดย์-M2F. (2563). สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/827567>
- ภัทรา เรื่องสวัสดิ์. (2553). รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มยุรี ไพบูลย์กุลกร. (2556). บทบาทของเทคโนโลยีโซเชี่ยลมีเดียต่อกระบวนการทำข่าวช่วงมหาวุฒิกายประเทศไทย ปี 2554 ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2537). หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2539). หลักการเขียนบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- เมื่อ วิฑูไทย ถูก การเมือง-สื่อใหม่ Disrupt. (2562). สืบค้นจาก <https://www.tcijthai.com/news/2019/07/scoop/9558>
- ล้วง Insight การใช้งาน “ดิจิทัล” ทั่วโลก. (2562). สืบค้นจาก <https://www.marketingoops.com/reports/global-and-thailand-digital-trend-2019/>
- วัฒน์ ภูวทิศ. (2551). การสื่อข่าวและการเขียนข่าว. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วิโรจน์ ศรีหิรัญ. (2554). การรายงานข่าวออนไลน์กับจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. (2555). 15 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.
- สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. (2560). จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ. 2553. สืบค้นจาก www.newsbroadcastingcouncil.or.th.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2555). *Monitoring Media in the Convergence Era*. ในการสัมมนาเรื่อง ยุทธศาสตร์เพื่ออนาคตวารสารศาสตร์ ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ส่องหุ้มนวัตกรรมดิจิทัล หลังปิดงบ Q1/62 พบยังเจ็บหนักกับการแข่งขันรุนแรง. (2562). สืบค้นจาก <http://www.efinancethai.com/lastestNews/LatestNewsMain.aspx?ref=A&id=WS tMaGlKUGErNmc9>
- สุปรียา กลิ่นสุวรรณ. (2554). การกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อก โอเคเนชั่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อีก 10 ปี 50% ของคนไทย ยังคงดูทีวี. (2562). สืบค้นจาก <https://www.tvdigitalwatch.com/news-nbtc-18-11-62/>
- อนุมัติเลขช่องทีวีดิจิทัลใหม่ 18 ช่อง. (2563). สืบค้นจาก <https://www.tvdigitalwatch.com/news-nbtc-13-5-63/>
- Edson C. Tandor Jr. (2015). *The journalist is marketing the news*. Wee Kim Wee School of Communication and Information, Nanyang Technological University, Singapore.
- Lewin, K. (1947). *Frontiers in group dynamics: Concept, method and reality in social science; social equilibria and social change*. Human Relations, 1, 5–41.
- Macintyre, C. (2000). *The art of action research in the school*. London: David Fulton Publisher.
- McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). *The agenda-setting function of mass media*. Public Opinion Quarterly
- Mukerji. (1991) Chandra, and Micheal Schudson, eds. *Rethinking Popular Culture: Contemporary Perspectives in Cultural Studies*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Schmuck, R. A. (2006). *Practical action research for change* (2nd ed.) Thousand Oaks, CA: Cowin Press.
- Sue Robinson. (2011) “*Journalism as process*”: The organizational implications of participatory online news. SAGE Publications.
- White. D.M., (1950).“*The Gate-keeper: A Case Study in the Selection of News*” Journalism Quarterly, Association for Education in Journalism. 27, 383-391. In L. A. Dexter.
- Wisnerma, W. (1991). *Research method in education: an Introduction* (5th ed.). USA: Allyn and Bacon.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นายกมลธร โกมารทัต
อีเมล	Kamonthon.kom@gmail.com
ประวัติการศึกษา	- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิทยุโทรทัศน์และสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยเนชั่น - สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ประสบการณ์การทำงาน	
2560 – 2561	โปรดิวเซอร์และผู้จัดรายการ สถานีวิทยุครอบครัวข่าวช่อง 3
2561	ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ สำนักข่าว Money2know
2561 - ปัจจุบัน	ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ สถานีโทรทัศน์ PPTV HD 36

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิสารนิพนธ์

วันที่ 21 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... กมลธร โคมารทัต..... อยู่บ้านเลขที่ 883/803.....
ซอยกรุงเทพ-นนทบุรี 23/1 ถนน กรุงเทพ-นนทบุรี..... ตำบล/แขวง..... บางซื่อ.....
อำเภอ/เขต..... บางซื่อ..... จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10800.....
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว..... 7620300314.....

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร..... นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต..... สาขาวิชา การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะ..... นิเทศศาสตร์.....

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 9/1 หมู่ 5 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัด
ปทุมธานี 12120 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์

หัวข้อ รูปแบบและกระบวนการผลิตข่าวสารเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี (HD36).....

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร..... นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต..... ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(ต่อไปนี้เรียกว่า “สารนิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มี
กำหนดระยะเวลา ในการนำสารนิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน
ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนาอื่น ให้ประโยชน์ในสารนิพนธ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไข
อย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิมีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้
อนุญาตให้ใช้สิทธิ เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในสารนิพนธ์ ของผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
ตลอดไป โดยข้าพเจ้าในฐานะผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทำการจัดเก็บ
รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวของข้าพเจ้าได้

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์ ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ และเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ _____ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(กมลธร โกมารทัต)

ลงชื่อ _____ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(ดร.อภิญญา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและพื้นที่การเรียนรู้

ลงชื่อ _____ พยาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนสุดา ปุณณะหิตานนท์)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลงชื่อ _____ พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ รุจิพงษ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย